

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta

Úloha a postavení jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí při zajišťování
připravenosti na mimořádné události ve vybraných správních obvodech
obcí s rozšířenou působností

Bakalářská práce

Autor práce: Josef Zunt, DiS.
Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Ochrana obyvatelstva se zaměřením na chemické, biologické,
radiologické a jaderné noxy a výbušniny
Vedoucí práce: Ing. Libor Líbal
Datum odevzdání práce: 13. srpna 2012

Abstrakt

Denně na území České republiky vzniká mnoho mimořádných událostí, u kterých musí zasahovat jednotky hasičského záchranného sboru, které patří mezi základní složky integrovaného záchranného systému. Mezi základní složky patří i jednotky požární ochrany, včetně jednotky sboru dobrovolných hasičů obce.

Službu v jednotce sboru dobrovolných hasičů obce (dále jen "JSDH obce") vykonávají členové, dle ustanovení zpravidla na základě jmenování. Vlastní výkon služby se zpravidla neomezuje jen na činnost při provádění likvidačních a záchranných prací.

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce neslouží jen hašení požárů, ale v celé oblasti odstraňování mimořádných událostí (dopravní nehody, odstraňování následků přírodních živlů voda, vítr). Pro tyto účely jsou členové jednotky sboru dobrovolných hasičů obce připravováni, cvičeni a osvojují si návyky, které pak využijí při pomoci občanům.

Abstract

Daily on the territory of the Czech Republic there is a lot of incidents in which they must intervene Fire Brigades, which are essential components of the Integrated Rescue System. The basic elements include fire protection units, including units of the village volunteer fire brigade.

The service unit in the village volunteer fire brigade (the "Municipality JSDH") by members, as provided generally by appointment. Actual performance of services is usually limited to work in implementing liquidation and rescue work. Unit voluntary fire brigade of the village is not just fighting fires, but the whole of the removal of incidents (traffic accidents, the aftermath of natural elements water, wind). For these purposes, members of voluntary fire brigade units of the village prepared, trained and acquire habits that will use it to help people.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne

.....

(Josef Zunt DiS.)

Poděkování

Děkuji panu Ing. Liboru Líbalovi za odborné vedení, vstřícnost, praktickou pomoc, cenné připomínky a rady při zpracování bakalářské práce.

Obsah

Úvod.....	9
1 Současný stav.....	10
1.1 Seznámení s historií požární ochrany v Týně nad Vltavou.....	10
1.2 Základní pojmy	11
Druhy jednotek.....	11
Jednotka hasičského záchranného sboru podniku	11
Jednotka SDH obce	12
Hasič.....	13
Velitel jednotky	13
Charakteristika jednotky	13
1.3 Kategorie jednotek	14
Územní působnost.....	14
Místní působnost	14
1.4 Zřizování jednotky SDH obce.....	15
Projednání možnosti zřízení jednotky SDH obce	15
Nábor členů pro jednotku SDH obce	16
Zřízení jednotky	17
Vybavení technikou a věcnými prostředky PO.....	19
1.5 Výkon služby členů jednotky SDH obce	21
1.6 Mimořádná událost	22
2 Cíl práce a hypotéza.....	23
2.1 Cíl práce	23
2.2 Hypotéza	23
3 Metodika	24
4 Výsledky	27
4.1 Výsledky dotazníkového šetření veřejnosti.....	27
4.2 Výsledky dotazníkového šetření JSDHO	40
5 Diskuze.....	54
6 Závěr	59

7 Seznam použité literatury.....	61
8 Klíčová slova.....	62

Seznam použitých zkratk

JSDH	jednotka sboru dobrovolných hasičů
JSDHO.....	jednotka sboru dobrovolných hasičů obce
HZS JčK.....	hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje
HZS PS	hasičský záchranný sbor, požární stanice
OPIS HZS	operační a informační středisko Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje
ČOV	čistička odpadních vod
JPO I (II, III, IV, V).....	jednotka požární ochrany dle kategorie, územní působnosti a doby dojezdu z místa dislokace
ENS	elektronická siréna
PO	požární ochrana
SDH.....	sbor dobrovolných hasičů
DN.....	dopravní nehoda
ŽP.....	živelní pohroma
ÚL.....	únik nebezpečné chemické látky
TH.....	technická havárie
PP.....	planý poplach
UH.....	uchráněné hodnoty
IZS.....	integrováný záchranný systém
OKŘ	orgány krizového řízení
MU.....	mimořádná událost

Úvod

Zabezpečování požární ochrany (dále jen „PO“) na území obce je již historicky svěřeno do pravomocí obcí, které již v minulosti zřizovaly různé hlásné služby, svými předpisy nařizovaly každému občanovi pomáhat při hašení požárů a poskytovat k tomu své věcné prostředky. Od sedmdesátých let 19. století začaly obce zřizovat první české hasičské sbory dobrovolných hasičů i profesionálních hasičů za účelem ochrany před požáry. Tyto sbory plnily úlohu nejen v oblasti hašení požárů, ale i v oblasti samaritánské a společenské.

Dnes tvoří základní páteř systému plošného pokrytí území krajů jednotkami PO jednotky hasičských záchranných sborů krajů, které jsou při své činnosti významnou měrou doplňovány a podporovány jednotkami sborů dobrovolných hasičů obcí.(1)

V současné době nemá veřejnost dostačující informace o činnosti jednotky sboru dobrovolných hasičů, o jejích úkolech a pravomocech.

V této práci bych chtěl vyzdvihnout úlohu a postavení při řešení mimořádných událostí a jejich dobrovolnickou činnost pro obec, která někdy není ani dostatečně morálně ohodnocena.

1 Současný stav

1.1 Seznámení s historií požární ochrany v Týně nad Vltavou

V roce 1981 bylo po vzájemné dohodě mezi KVPÚ Č. Budějovice a Svazem požární ochrany (SPO) Týn nad Vltavou zřízeno ve zbrojnici v zámeckém parku detašované pracoviště Krajského veřejného požárního útvaru v Českých Budějovicích. V týně nad Vltavou vznikl profesní hasičský sbor. V lednu roku 1982 zahájilo toto pracoviště svoji činnost v zámeckém parku, kde sbor sídlil až do roku 2003. Rok 2002 a a ničivé povodně v tomto roce se staly hlavním hybným článkem pro vyhledání vhodnějších prostor pro vltavotýnské hasiče a jejich důležitého zázemí v krizových situacích. Nejvhodnější prostory se naskytly na okraji Týna nad Vltavou v bývalém areálu Povodí Vltavy na adrese Písecká 519.

V únoru 2003 bylo s konečnou platností rozhodnuto předat objekt hasičům. V dubnu předal budovu generální ředitel Povodí Vltavy ING. Petr Hudlej CSc. panu řediteli HZS Jčk plk. JUDr. Josefu Blažkovi. Vltavotýnské hasiči zahájili okamžitě přípravné akce na vytvoření patřičného zázemí. Především bylo zapotřebí zřídit nová výjezdová vrata, která nakonec zajistilo město Týn nad Vltavou z nadace Duhová energie ČEZ. K 8. prosinci roku 2003 byl zahájen nový provoz na této stanici se zahrnutou noční pohotovostí.

Struktura dobrovolných hasičských sborů v okrese České Budějovice

Okresní sdružení SDH čítá na 112 sborů, které se dělí na 10 obvodů.

Popíši pro názornost obvod Týn nad Vltavou.

Obvod č. 8

Okrsek 19, 22, 23, 24, 25;

vedoucí obvodu Ondřej Bouška – SDH Týn nad Vltavou

19) Bečice, Dobšice, Krakovčice, Štipoklasy, Žimutice, Kostelec

22) Kočín, Lhota pod Horami, Litoradlice, Sedlec, Temelín, Zvěrkovice, Bohunice, Neznašov, Všemyslice, Všeteč

23) Doubrava, Doubravka, Hosty, Chrást'any, Koloměřice, Pašovice

24) Koloděje nad Lužnicí, Netěchovice, Nuzice, Přednice, Týn nad Vltavou

25) Dříteň, Chvalešovice, Malešice, Nákří, Strachovice, Velice, Záblatí, Záblatíčko (7)

1.2 Základní pojmy

Je nutno upozornit na častou záměnu pojmů „*Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce (JSDHO)*“ a „*Sbor dobrovolných hasičů (SDH)*“. Jednotka sboru dobrovolných hasičů je organizace zřizovaná obcí a je obcí plně zabezpečována po finanční i materiální stránce. Sbor dobrovolných hasičů je zpravidla název základní organizace občanského sdružení působícího na úseku PO. Tyto dvě jednotky však spolu velice úzce souvisí a z SDH jsou zpravidla vybíráni lidé do JSDH. (10)

Jednotka

Jednotkou se v organizačním řízení rozumí organizovaný útvar zřízený ve smyslu zákona s vnitřní hierarchií a dělbou práce tvořený hasiči, požární technikou (automobily) a věcnými prostředky (výbava hasičů, nástroje, agregáty, apod.) pod vedením velitele jednotky.

Druhy jednotek

Druh jednotky se odvozuje od zřizovatele jednotky a od pracovně právních vztahů hasičů při výkonu služby v jednotce ke zřizovateli v souladu s právním předpisem. Rozdělujeme je na jednotka HZS kraje s územní působností, jednotka SDH obce s územní působností, jednotka HZS podniku, jednotka SDH obce s působností zpravidla pro území obce, která ji zřizuje, jednotka SDH podniku, požární hlídka, společná jednotka.

V této práci se zabývám jen jednotkou sboru dobrovolných hasičů obce.

Jednotka hasičského záchranného sboru podniku

Jednotku hasičského záchranného sboru podniku zřizuje k plnění úkolů podle § 70 odst. 1 právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba provozující činnosti uvedené v § 4 odst. 2 a 3, kterou určí hasičský záchranný sbor kraje. U právnické osoby nebo

podnikající fyzické osoby s celostátní působností nebo působností zasahující do dvou nebo více krajů po souhlasu generálního ředitelství. Hasičský záchranný sbor kraje přitom vychází z výsledků posouzení požárního nebezpečí nebo dokumentace zdolávání požárů. Počet zaměstnanců podniku a vybavení této jednotky stanoví na základě výsledků posouzení požárního nebezpečí nebo dokumentace zdolávání požárů hasičský záchranný sbor kraje.

Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba jmenuje a odvolává velitele této jednotky po vyjádření hasičského záchranného sboru kraje k jeho způsobilosti vykonávat funkci velitele.

Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba mohou zrušit jednotku hasičského záchranného sboru podniku jen se souhlasem hasičského záchranného sboru kraje. U právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby s celostátní působností nebo působností zasahující do dvou nebo více krajů si hasičský záchranný sbor kraje vyžádá souhlas generálního ředitelství.(3)

Jednotka SDH obce

Obec zřizuje a spravuje jednotku sboru dobrovolných hasičů obce. Velitele této jednotky po vyjádření hasičského záchranného sboru kraje k jeho způsobilosti vykonávat funkci velitele, jmenuje jej a odvolává starosta obce. Přihlíží přitom k návrhu občanského sdružení působícího na úseku požární ochrany.

Právnícké osoby nebo podnikající fyzické osoby provozující činnosti uvedené v § 4 odst. 2 a 3, které určí hasičský záchranný sbor kraje, mohou místo jednotky hasičského záchranného sboru podniku zřídit jednotku sboru dobrovolných hasičů podniku. Hasičský záchranný sbor kraje přitom vychází z výsledků posouzení požárního nebezpečí nebo dokumentace zdolávání požárů. Velitele této jednotky po vyjádření hasičského záchranného sboru kraje k jeho způsobilosti vykonávat funkci velitele jmenují a odvolávají právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby. Počet členů a vybavení jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku stanoví na základě výsledků

posouzení požárního nebezpečí nebo dokumentace zdolávání požárů hasičský záchranný sbor kraje.

Ke zvýšení akceschopnosti a zkvalitnění činnosti jednotky sboru dobrovolných hasičů obce nebo jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku (dále jen „dobrovolná jednotka požární ochrany“) se mohou do těchto jednotek zařadit i osoby vykonávající tuto službu jako svoje zaměstnání. O tomto opatření rozhodne obec, právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba po projednání s hasičským záchranným sborem kraje.

Obec, právnické osoby a podnikající fyzické osoby mohou zrušit dobrovolnou jednotku požární ochrany jen se souhlasem hasičského záchranného sboru kraje. (4)

Hasič

Hasič je zaměstnanec vykonávající službu v jednotce HZS podniku jako svoje zaměstnání, člen jednotky SDH obce, člen jednotky SDH podniku nebo člen zařazený v požární hlídce.

Velitel jednotky

Velitel jednotky je ustanoven zřizovatelem jednotky určitého druhu jednotky, odpovídá za výkon služby. V souladu s vnitřní organizací jednotky je velitelem jednotky také velitel čety, velitel družstva nebo vedoucí skupiny nebo v operačním řízení určený velitel pro hasiče daného druhu jednotky, popř. v odřadu složeného z několika druhů jednotek.

Charakteristika jednotky

- **velikostí**, která je vyjádřena počtem hasičů v ní,
- **kategorií**, která v návaznosti na druh jednotky vyjadřuje operační působnost pro použití k zásahům, a to zejména pro svého zřizovatele (podnik, obec), tzn. *místní působnost* nebo pro použití na větším území než na území svého zřizovatele, tzn. *územní působnost*; součástí operační působnosti je také stanovená doba pro výjezd jednotky z místa dislokace k zásahu,

- *taktickou hodnotou*, což je schopnost provádět určitý rozsah činností odpovídající velikosti jednotky a jejímu vybavení požární technikou a věcnými prostředky, např. počet nasazených proudů k hašení.

1.3 Kategorie jednotek

Územní působnost

Jednotka s územní působností zasahující i mimo území svého zřizovatele se označuje jako:

- **JPO I** - jednotka HZS kraje s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 2 minut.
- **JPO II** - jednotka SDH obce s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace, která zabezpečuje jeden (JPOII/1) nebo dva (JPOII/2) výjezdy družstva minimálně o zmenšeném početním stavu a zřizuje se ve vybrané obci s počtem obyvatel zpravidla nad 1000 a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 5 minut.
- **JPO III** - jednotka SDH obce s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace, která zabezpečuje jeden (JPOIII/1) nebo dva (JPOIII/2) výjezdy družstva minimálně o zmenšeném početním stavu a zřizuje se ve vybrané obci s počtem obyvatel zpravidla nad 1000 a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 10 minut.

Místní působnost

Jednotka s místní působností zasahující zejména na území zejména svého zřizovatele, pokud není v případě rozsáhlých mimořádných událostí požadován výjezd jednotky jinam v souladu s právním předpisem se označují jako:

- **JPO IV** - jednotka HZS podniku,
- **JPO V** - jednotka SDH obce s působností na zpravidla na pro území obce, která ji zřizuje,
- **JPO VI** - jednotka SDH podniku,

- **JPO N** - jednotka SDH obce nebo podniku, která není zařazena do plošného pokrytí území kraje jednotkami. Požadavky na tuto jednotku jsou stejné jako u jednotky kategorie JPO V. Nezařazenou do plošného pokrytí je také požární hlídka.(1)

1.4 Zřizování jednotky SDH obce

Projednání možnosti zřízení jednotky SDH obce

V první fázi je nutné projednání zřízení jednotky SDH obce v zastupitelstvu obce. Před tím je nutno pověřit konkrétní osobu, která zajistí zpracování podkladů pro rozhodnutí, zda zřídit jednotku SDH obce, nebo zda sdružit prostředky s jiným subjektem povinným zřídit jednotku PO a vytvořit společnou jednotku PO (dostupné jednotky SDH okolních obcí a jejich podmínky pro zřízení společné jednotky PO, finanční náklady na sdružení, náklady na jednotku SDH obce, zájem občanů o působení v jednotce, jejich předpoklady pro výkon činnosti v jednotce apod.).

Dále je nutné projednat na územně příslušném územním odboru HZS kraje (zpravidla s ředitelem územního odboru) zejména zřízení jednotky SDH obce, její kategorii v plošném pokrytí území kraje jednotkami PO a využitelnost po zřízení, zajištění základních činností jednotky, projednat její případnou využitelnost pro plnění úkolů ochrany obyvatelstva, možnosti sdružení prostředků s jinými obcemi, evidenční číslo jednotky. Dále je vhodné vstoupit do jednání s místními organizacemi občanských sdružení působících na úseku PO, jejichž členové by se mohli stát členy jednotky SDH obce. Výhodou u těchto členů je, že se již orientují v problematice požární ochrany i ochrany obyvatelstva.

Při zasedání zastupitelstva obce je nutno projednat otázku zřízení jednotky SDH obce, zejména zda bude zřízena samostatná, nebo bude s jinou obcí zřízena společná jednotka SDH obce. Je nutno zvážit všechna pro a proti při záměru zřídit jednotku SDH obce i s přihlédnutím k plnění úkolů obce na úseku ochrany obyvatelstva. Pokud se zastupitelstvo obce přikloní k variantě společné jednotky PO, pak je nutno vstoupit do

jednání se subjekty v okolí, které mají za povinnost zřídit jednotku PO a mají i tuto jednotku fyzicky zřízenou (obce, HZS kraje, podnikatelské subjekty) a zároveň které jsou v prvním stupni požárního poplachu předurčeny pro zásah na území obce a jsou schopny zabezpečit potřebný počet sil a prostředků, aby byly splněny požadavky § 65 odst. 6 a přílohy zákona o PO.

Informaci o vhodných subjektech lze obdržet již při projednávání možnosti zřízení jednotky SDH obce na územně příslušném HZS kraje. Při variantě společné jednotky PO i při souhlasném stanovisku druhého subjektu se zřízenou vhodnou jednotkou PO obce podléhá však zřízení společné jednotky PO souhlasu územně příslušného HZS kraje. Ten sleduje zejména, zda obec bude společnou jednotkou skutečně zabezpečena v požadovaném čase dojezdu této jednotky dle přílohy zákona o PO. Usnesení zastupitelstva o plánovaném zřízení jednotky SDH obce je žádoucí zveřejnit obvyklým způsobem – vyvěšením na úřední desce, vyhlášením obecním rozhlasem, v místním tisku apod.

Nábor členů pro jednotku SDH obce

Při náboru členů jednotky SDH obce je vhodná spolupráce s HZS kraje a občanskými sdruženími působícími na úseku PO. Lze zvolit různé varianty např. vyhlášení období, kdy se zájemci mohou na určeném místě přihlásit, vyhlášení jednoho až dvou termínů, kdy se zájemci mohou dostavit na určené místo. Nejmenší základní početní stav členů jednotky SDH obce, potřebný pro zajištění zásahu jednotky, je uveden v tabulce č.1.

Tabulka č.1 (8)

Funkce v jednotce	Kategorie jednotky (JPO)					
	II/1	II/2	III/1	III/2	V	N
Velitel jednotky	1	1	1	1	1	1
Velitel družstva	2	5	2	5	2	2
Strojník (řidič)	3	6	4	6	2	2
Hasič	6	12	5	12	4	4
Celkem	12	24	12	24	9	9

Jedná se o ideální stav, kdy v obci bude stoprocentně zajištěna schopnost výjezdu družstva o zmenšeném početním stavu. Pro praktické zajištění zásahu jednotky je zpravidla zapotřebí více členů jednotky.

Při náboru členů je nutno tyto seznámit s podmínkami vstupu do jednotky, s představou fungování jednotky, jejími úkoly a otázkou řízení jednotky ze strany obce – financování, komu se bude velitel jednotky zodpovídat apod. Již při pohovorech je i vhodné si předběžně vytipovat možné velitele a strojníky.

Zřízení jednotky

Při zajištění dostatečného počtu členů pro zřízení jednotky SDH obce schopných zajistit minimální počet členů připravených k výjezdu (viz tabulka č. 1) nebo při souhlasných stanoviscích HZS kraje a subjektu oprávněného a schopného zajistit zásah na území obce svojí jednotkou PO ve věci zřízení společné jednotky PO následuje projednání vlastního zřízení jednotky na zasedání zastupitelstva obce. Zde je nutno rozhodnout o konečné formě zřízení jednotky - jednotka jako součást obecního úřadu nebo organizační složka obce, resp. zřízení společné jednotky PO. Taktéž je nutno projednat formu smluvního vztahu členů jednotky k obci dle zákoníku práce – pracovní poměr, dohoda o pracovní činnosti, dohoda o provedení práce, nebo pouze na základě dohody o členství v jednotce bez vzniku pracovně právního vztahu, ovšem jednoznačně řešící práva, povinnosti a nároky člena a obce. Rovněž je nutno určit, komu bude velitel jednotky odpovídat za činnost jednotky a za zajištění její akceschopnosti. Zpravidla zastupitelstvo obce pověřuje tímto starostu obce, který je zákonem o požární ochraně i zmocněn jmenovat velitele jednotky.

Po schválení zřízení jednotky zastupitelstvem obce je vhodné zřízení jednotky zveřejnit obvyklým způsobem, např. zveřejněním na úřední desce, vyhlášením obecním rozhlasem, v místním tisku apod.

Poté následují vlastní úkony k listinné podobě zřízení. Minimální rozsah dokumentace o zřízení jednotky stanovuje § 12 nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o PO, ve znění pozdějších předpisů. (16).

Obecné úkoly jednotek SDH obcí při záchranných pracích pro ochranu obyvatelstva

a) záchranné a likvidační práce, zejména

1. technická pomoc při odstraňování následků mimořádných událostí,
2. protipovodňová ochrana v obci,
3. čerpání vody,
4. pomoc při pátrání a vyhledávání osob,

b) podíl na evakuaci obyvatel; členové jednotky znají

1. obsah evakuačního zavazadla,
2. místa soustředění obyvatel v obci při evakuaci, popřípadě je umí zvolit,
3. obsluhu evakuačního střediska (označení, evidence osob, poskytování základních informací); dle možností má jednotka přehled o osobách se zdravotním postižením a je schopna zajistit jejich evakuaci,
4. plán transportu evakuovaných osob a zvířat z obce;

c) podíl na označování oblastí s výskytem nebezpečných látek nebo jiných nebezpečných území; členové jednotky znají

1. základní zásady činností při úniku nebo nálezů nebezpečné látky nebo předmětu,
2. nebezpečí pro obyvatelstvo, stanoví nebezpečnou nebo vnější zónu,
3. improvizované (nouzové) ochranné prostředky a umí předat základní informace o nebezpečných látkách, popř. jiných nebezpečích nesouvisející s nebezpečnými látkami, např. při povodních, sesuvech půdy, nákazy apod.;

d) podíl na varování obyvatelstva; členové jednotky

1. znají způsob a místo odkud se standardním způsobem provádí varování a informování obyvatelstva, umí obsluhovat toto zařízení a zná jeho dosah v obci,
2. jsou schopni předat informaci o hrozícím nebezpečí a následných režimových opatřeních,
3. provádí varování obyvatelstva (osobním kontaktem, mobilním rozhlasovým zařízením apod..) v místech, kde není zajištěno varování standardním způsobem;

e) podíl na dekontaminaci obyvatel nebo majetku, členové jednotky

1. znají organizaci místa pro provádění dekontaminace obyvatelstva,
2. jsou schopni provádět vybrané činnosti mimo nebezpečnou zónu při provádění dekontaminace obyvatel (výdej náhradních oděvů apod.),
3. jsou schopni zahájit dekontaminaci techniky a terénu s využitím improvizovaných prostředků a se zřetelem na nebezpečí a potřebné ochranné prostředky;

f) podíl na humanitární pomoci obyvatelstvu a zajištění podmínek pro jeho nouzové přežití

Jde zejména o podíl na zajišťování

1. nouzového přežití obyvatelstva,
2. humanitární pomoci obyvatelstvu a psychosociální pomoci postiženému obyvatelstvu,
3. předlékařské laické zdravotnické pomoci,
4. laické posttraumatické péče o postižené,
5. technické pomoci v oblasti infrastruktury pro:
  - nouzové zásobování energií,
  - nouzové osvětlení,
  - nouzové zásobování vodou,

jednotka je schopna

- zřídit provizorní místo pro soustředění osob (do 30 osob) a zajistit péči o ně po dobu 6 hodin (přístřeší, světlo, teplo strava) s využitím objektů v obci,
- odhadnout potřeby pro zásobování obyvatel a humanitární pomoc,
- podílet se na informování obyvatelstva o nebezpečích vyplývajících z výpadku dodávky plynu nebo elektrické energie,
- zřídit a obsluhovat místo pro výdej užitkové vody.

Vybavení technikou a věcnými prostředky PO

Minimální požadavky na vybavení jednotky SDH obce stanovuje příloha č. 4 vyhlášky o jednotkách PO (viz tabulka č. 2), které se odvíjí od kategorie jednotky.

Tabulka č.2 (8)

Požární technika a věcné prostředky požární ochrany ³⁾	JPO II/1	JPO II/2	JPO III/1	JPO III/2	JPO V a JPO N
Cisternová automobilová stříkačka v základním provedení (dále jen „CAS“)	1	1	1	1	1 ¹⁾
Dopravní automobil s požární stříkačkou ⁶⁾	1	1	1	1	1 ¹⁾
Automobilový žebřík do 30 m	1 ²⁾	1 ²⁾	1 ²⁾	1 ²⁾	-
Automobilová plošina do 30 m	1 ²⁾	1 ²⁾	-	-	-
Odsavač kouře nebo přetlakový ventilátor	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾
Motorová stříkačka	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1
Izolační dýchací přístroj ⁴⁾	4	8 ¹⁾	4	8 ¹⁾	4 ¹⁾
Vozidlová radiostanice požární ochrany	2	2	2	2	-
Přenosná radiostanice požární ochrany	2	4	2	4	1 ¹⁾
Mobilní telefon	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾

Další vybavení nad rámec požadavků vyhlášky o jednotkách PO se odvíjí z předurčenosti jednotky SDH obce pro záchranné práce, např. v systému předurčenosti pro záchranné práce při silničních dopravních nehodách, předurčenosti na havárie spojené s únikem nebezpečných látek a dále z předurčenosti pro plnění úkolů v oblasti ochrany obyvatelstva. Možnosti obstarání vybavení se doporučuje projednat s územně příslušným HZS kraje.

V § 8 vyhlášky o jednotkách PO je určeno, že pokud jsou stanoveny pro požární techniku a věcné prostředky PO technické podmínky, lze požární techniku a věcné prostředky požární ochrany do vybavení jednotek zařadit jen v případě, že stanoveným technickým podmínkám vyhovují. Nejsou-li technické podmínky právním předpisem stanoveny, platí technická norma nebo mezinárodní technické pravidlo. Veškeré vybavení jednotky podléhá podmínkám stanoveným zákonem o technických požadavcích na výrobky, vyhláškou o technických podmínkách požární techniky, vyhláškou o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany a dalšími právními předpisy a rovněž souvisejícími českými technickými normami (ČSN a ČSN EN). Mimo vybavení jednotky SDH obce technikou a věcnými prostředky je nutno zajistit systém vyzkoušení členů jednotky SDH obce o vyhlášení poplachu jednotce SDH obce. Pro tyto účely se zpravidla užívá sirén a místního rozhlasu v obci a dalších

prostředků a systémů, např. pagerů, zasílání krátkých textových nebo hlasových zpráv na mobilní telefony členů jednotky.

1.5 Výkon služby členů jednotky SDH obce

Na výkon služby v jednotce SDH obce, členy vykonávající službu v jednotce jako svoje zaměstnání se vztahují ustanovení zvláštních právních předpisů a ustanovení zvláštního pokynu.

V místě dislokace jednotky plní člen jednotky úkoly v organizačním řízení související se zabezpečením akceschopnosti jednotky zejména při:

- a) údržbě požární techniky a věcných prostředků podle potřeby zajištění akceschopnosti jednotky,
- b) pravidelné odborné přípravě v jednotce,
- c) účasti na přípravě k získání odborné způsobilosti nebo prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti, pokud vykonává funkci strojníka nebo velitele družstva nebo velitele jednotky.

Velitel družstva

- a) je jmenován a odvoláván starostou obce na návrh velitele jednotky,
- b) řídí výkon služby členů jednotky určených k výjezdu jednotky, pokud vykonává službu podle plánu výkonu služby,
- c) mimo povinností člena jednotky plní následující úkoly:
  1. řídí činnost členů družstva jednotky v operačním řízení a po dohodě s velitelem jednotky i v organizačním řízení,
  2. zastupuje velitele jednotky, pokud byl k jeho zastupování určen,
  3. ve spolupráci s velitelem jednotky vede výkaz služby členů jednotky,
  4. podílí se na odborné přípravě členů jednotky.

Strojník (resp. řidič) mimo povinností člena jednotky

- a) odpovídá za udržování požární techniky v akceschopném stavu,
- b) vede dokumentaci provozu požární techniky a přidělených technických prostředků (výkaz jízd, spotřeba PHM, evidence zásob PHM atd.).

Velitel jednotky SDH obce může určit k plnění specifických úkolů v jednotce člena jednotky (dále jen „technik“) v případě

- a) speciálních služeb (strojní, chemické, spojové a informační, technické),
- b) úseku ochrany obyvatelstva, zvláště pokud je jednotka pro uvedenou činnost předurčena. (1)

1.6 Mimořádná událost

Je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací (2).

Záchranné práce

Činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin (14).

Likvidační práce

Činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí, přičemž následky se rozumí účinky (dopady) a rizika působící na osoby, zvířata, věci a životní prostředí(16).

2 Cíl práce a hypotéza

2.1 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je zjistit názor občanů a příslušníků jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí na jednotku sboru dobrovolných hasičů obcí v případě řešení mimořádné události.

2.2 Hypotéza

Úloha a postavení jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí při zajišťování úkolů v případě řešení mimořádné události správního obvodu obce s rozšířenou působností je nezastupitelná.

3 Metodika

Práce byla zpracovávána na základě sběru a zpracování dat z odborné literatury a právních norem. Dále sběrem údajů od orgánů krizového řízení a příslušníků JSDHO v Jihočeském kraji.

Výzkum byl zpracován kvantitativní formou. Sběr dat byl proveden metodou dotazování, technikou dotazníků s otevřenými, polootevřenými a uzavřenými typy otázek. Výzkumný soubor tvoří 72 členů jednotek sboru dobrovolných hasičů vybraných obcí Jihočeského kraje a 124 občanů České republiky. Pro každou skupinu byl vytvořen samostatný odlišný dotazník, který se v několika otázkách shodoval kvůli pohledu na danou problematiku z jiného úhlu pohledu.

Snažil jsem se pokrýt různé věkové kategorie. Část dotazníků jsem rozdál do škol, kde byla oslovena denní i dálková forma studia, část do působiště svého pracoviště, kde jsem předpokládal větší věkovou kategorii. Nemám důvod se domnívat, že mnou vybraný vzorek lidí má nějaký vztah k hasičům. Je možno domnívat se, že k tématu je vztah respondentů neutrální, jejich vztah je nezajímavý a tím jsem postihl i více věkových kategorií

Rozdaný dotazník se mi vrátil v počtu, ve kterém jsem ho rozdál, avšak většina odpověděla na všechny otázky, ale někteří občané neodpověděli úplně na všechno. Důvodem byla samotná neinformovanost o problematice mezi občany.

Statistické vyhodnocení bylo provedeno v programovém balíku STATISTICA v. 7.0 pro Windows.

Ke statistickému vyhodnocení byly použity pouze otázky, u nichž byl prováděn respondenty výběr z několika nabízených možností odpovědi (tj. ne otázky otevřené). Celkem byly provedeny tři hlavní okruhy statistické analýzy:

- 1) Vyhodnocení odpovědí občanů. Bylo provedeno testem dobré shody (porovnání očekávaných a pozorovaných dat), tedy modul Nonparametric statistics, menu „Observed versus expected“. Testovací kritérium bylo chí-kvadrát. Nulová hypotéza zněla – občané z nabízených alternativ nepreferují žádnou odpověď (tj. očekávané hodnoty četností jsou u všech odpovědí shodné), alternativní

hypotéza – alespoň jedna z odpovědí je častější než ostatní. Cílem tohoto okruhu analýzy bylo tedy zjistit, kdy je některá z možností jasně preferována nad ostatními.

- 2) Vyhodnocení odpovědí členů jednotek sboru dobrovolných hasičů. Zde jsem kromě vlastního výběru odpovědí zohledňoval též délku praxe u jednotky – pomocí kategorií (kategorie 1 = do 5 let, 2 = 5 až 15 let a 3 = více než 15 let). Proto bylo porovnání provedeno pomocí trojrozměrné kontingenční tabulky, která umožňuje nejen odlišit, jestli je některá odpověď častější než jiná, ale především umožňuje rozlišit odpovědi jednotlivých kategorií. Kontingenční tabulka byla vyhodnocena v modulu Basics statistics and tables, menu „Tables and banners“. Testovací kritérium bylo chí-kvadrát (Pearsonův test). Nulové hypotézy zněly – hasiči z nabízených alternativ nepreferují žádnou odpověď a jednotlivé věkové kategorie členství u sboru se neliší v odpovědích, alternativní hypotéza – alespoň jedna z odpovědí je častější než ostatní, alespoň jedna věková kategorie členství u sboru se liší v četnostech odpovědí od ostatních. Cílem tohoto okruhu analýzy bylo především zjistit, jestli délka praxe u dobrovolných hasičů mění spektrum odpovědí.
- 3) Porovnání odpovědí občanů a dobrovolných hasičů. To jsem provedl opět pomocí trojrozměrné kontingenční tabulky - v modulu Basics statistics and tables, menu „Tables and banners“. Testovací kritérium bylo chí-kvadrát (Pearsonův test). Nulová hypotéza zněla – odpovědi občanů a hasičů se od sebe neliší, alternativní hypotéza – odpovědi občanů a hasičů se od sebe liší. (Zde mne již pochopitelně nezajímalo, které odpovědi jsou častější než jiné – to již jsem zjistil v prvních dvou okruzích analýzy.) Cílem tohoto okruhu analýzy bylo zjistit, ve kterých odpovědích se běžní občané liší od členů jednotek dobrovolných hasičů.

Obecně byla ve všech testech volena kritická hodnota testovacího kritéria tak, aby odpovídala dosažené hladině významnosti $p = 0,05$. Při této hodnotě je pravděpodobnost chyby prvního druhu (tedy toho, že zamítnu nulovou hypotézu a přijmu alternativní, ačkoliv bych to udělat neměl) menší než 5 %. Samozřejmě to

neznamená, že pokud dosažená hladina významnosti byla vyšší než 0,05, že neexistují žádné odlišnosti, jen je na použitém vzorku nelze s dostatečnou jednoznačností prokázat.

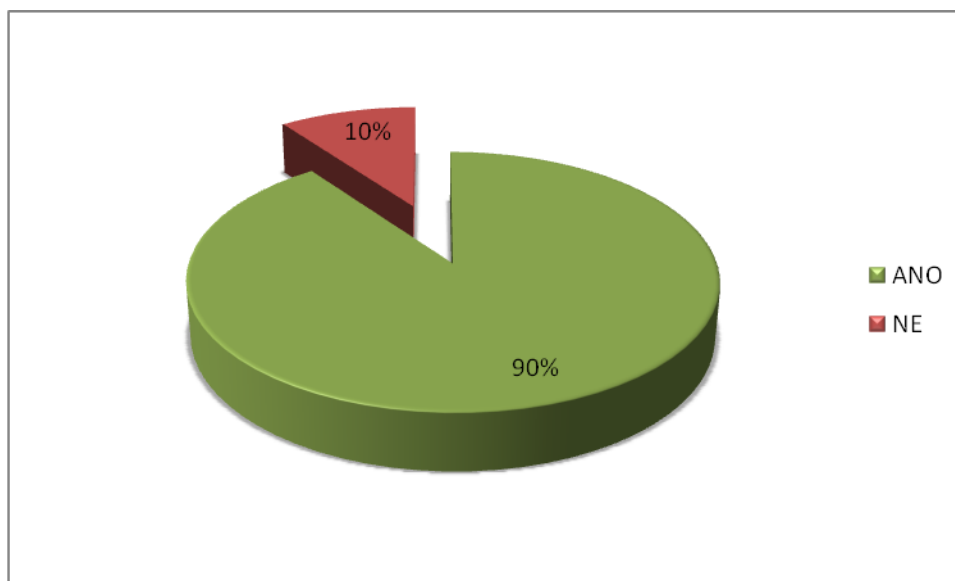
4 Výsledky

4.1 Výsledky dotazníkového šetření veřejnosti

Otázky z dotazníku pro občany:

1. Znáte někoho z Vašeho okolí, kdo je členem jednotky sboru dobrovolných hasičů obce (JSDHO)?

ANO	108
NE	12

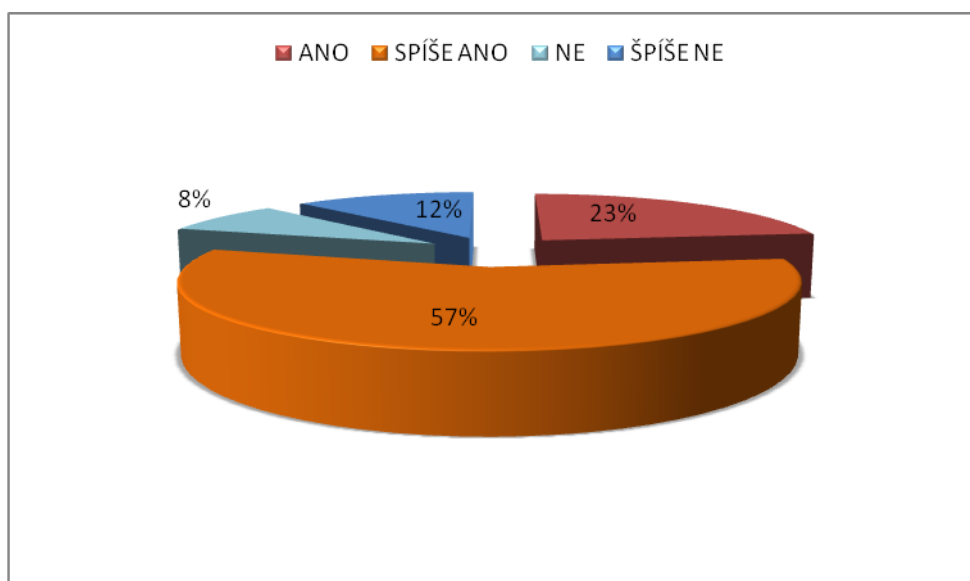
Na otázku č.1 odpovědělo 108 občanů kladně, tj. 90%. Záporně odpovědělo 12 občanů, tj. 10%.

Chí-kvadrát	76,8
df	1
p	$<10^{-5}$

Pozn. Chí-kvadrát, odlišnost od nulové hypotézy je obrovská.

2. Myslíte si, že jsou členové JSDHO dostatečně fyzicky zdatní k provádění úkolů, které jsou na ně kladeny?

ANO	28
SPÍŠE ANO	69
NE	10
SPÍŠE NE	15

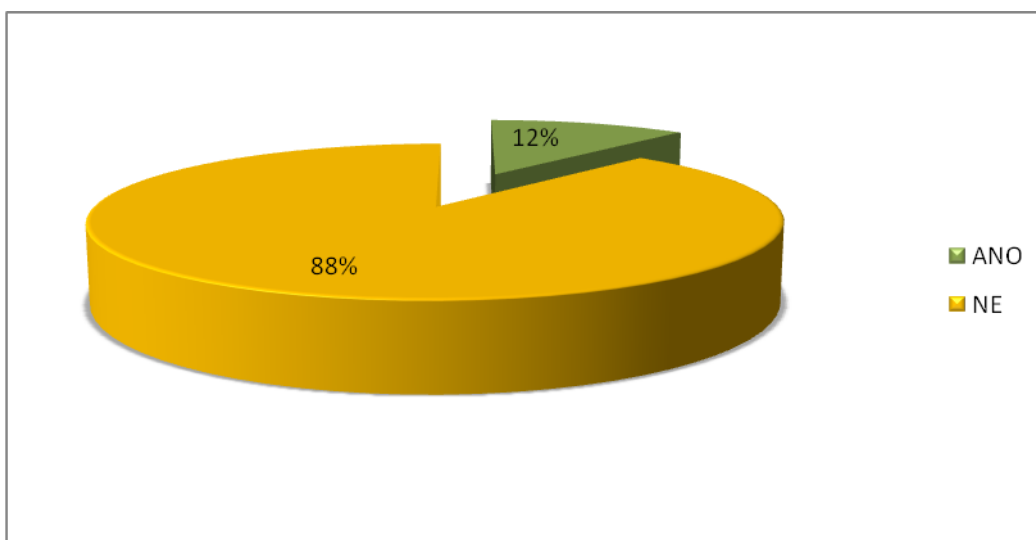
Na otázku č. 2 odpovědělo 28 občanů ano, tj. 23%. Spíše ano odpovědělo 69 občanů, tj. 57%. Ne odpovědělo 10 občanů, tj. 8% a spíše ne odpovědělo 15 občanů, tj. 12%.

Chí-kvadrát	70,4
df	3
p	$<10^{-5}$

Pozn. - výrazně převládá spíše ano

3. Myslíte si, že by se ve vašem správním obvodu našla jiná stejně (nebo lépe) vybavená organizace?

ANO	14
NE	106

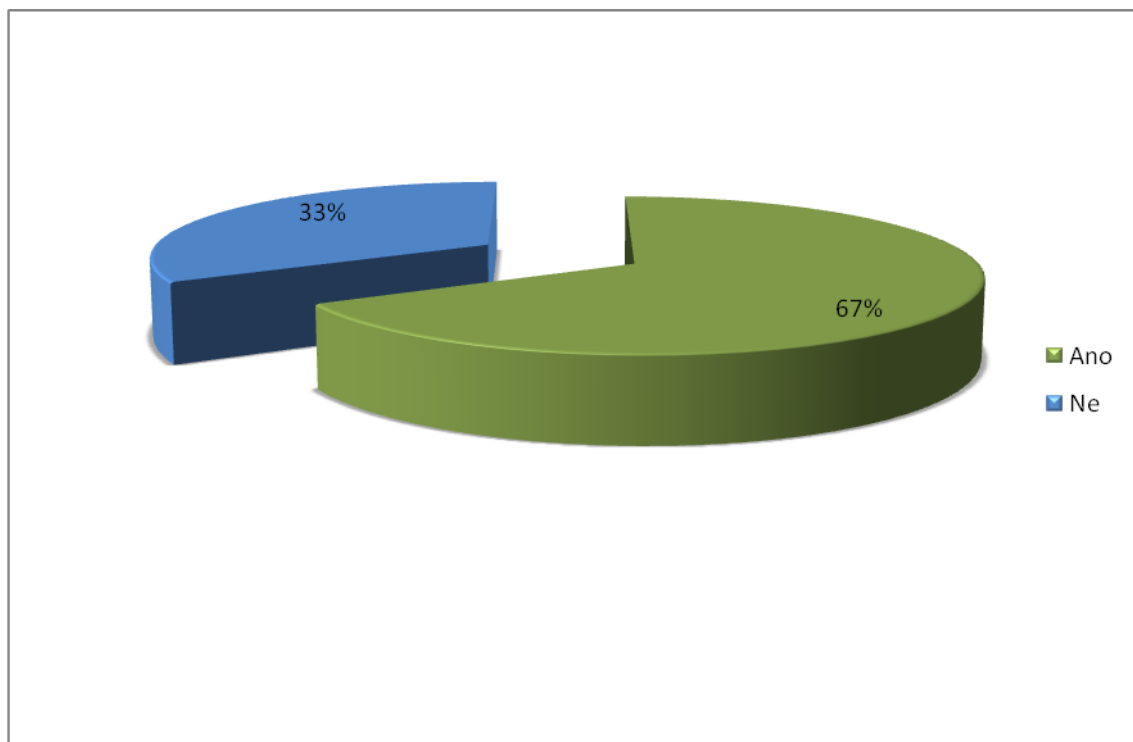

Na otázku číslo 3 odpovědělo kladně 14 dotazovaných, tj. 12% a záporně odpovědělo 106 dotazovaných, tj. 88%.

Chí-kvadrát	70,5
df	1
p	$<10^{-5}$

4. Pomohli Vám někdy členové JSDHO?

Ano	83
Ne	41

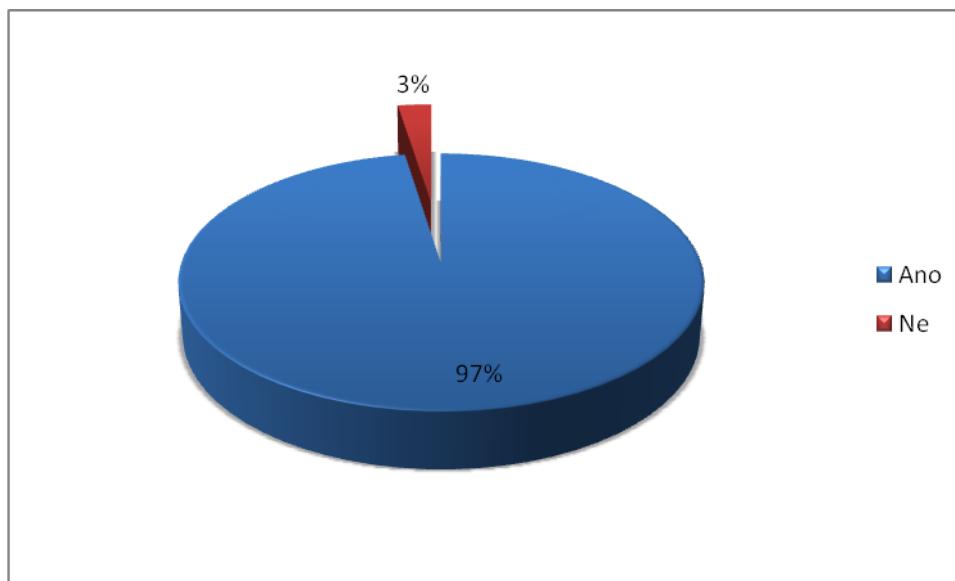

Na otázku číslo 4 odpovědělo kladně 83 dotazovaných, tj. 67 % a záporně odpovědělo 41 dotazovaných, tj. 33%.

Pozn. Statistický výpočet nebyl použit z důvodu nic nevyovídající hodnoty.

5. Myslíte si, že je jednotka sboru dobrovolných hasičů obce (JSDHO) chápána jako pozitivní všestranná pomoc?

Ano	117
Ne	3

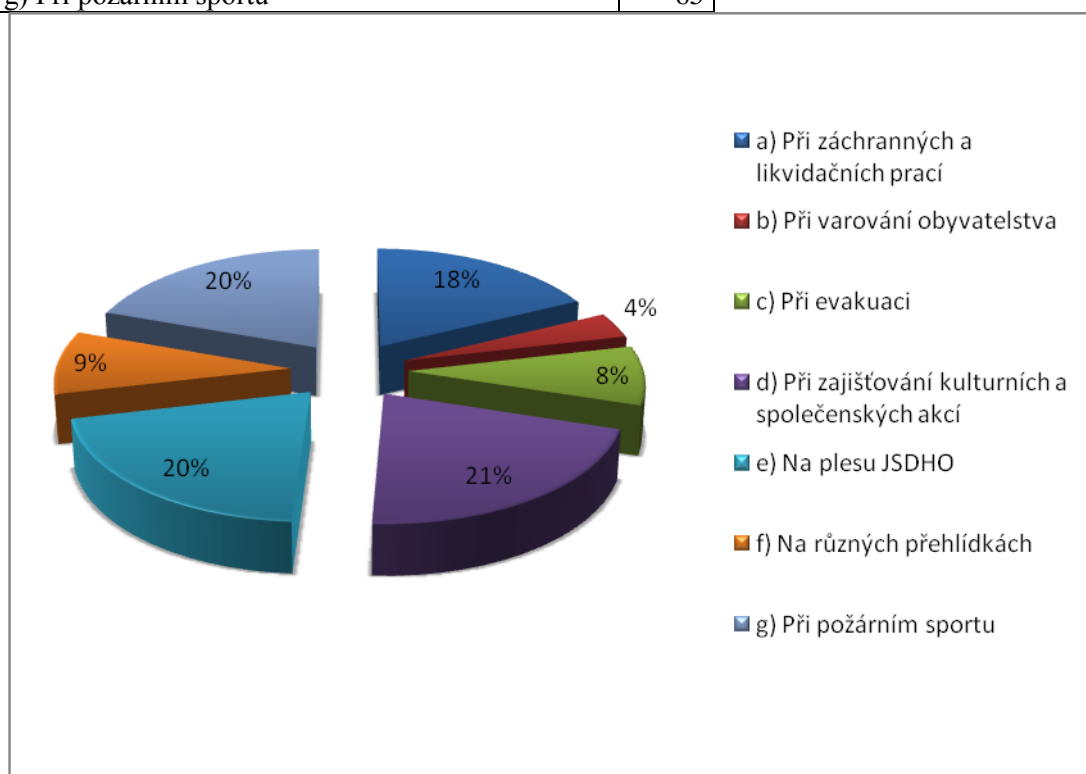

Na otázku č.5 odpovědělo kladně 117 dotazovaných tj. 97% a záporně odpovědělo pouze 3 dotazovaní tj. 3%

Chí-kvadrát	108,3
df	1
p	$<10^{-5}$

6. Při jakých akcích se nejčastěji setkáváte s členy JSDHO?

a) Při záchranných a likvidačních prací	59
b) Při varování obyvatelstva	12
c) Při evakuaci	28
d) Při zajišťování kulturních a společenských akcí	70
e) Na plesu JSDHO	68
f) Na různých přehlídkách	30
g) Při požárním sportu	65

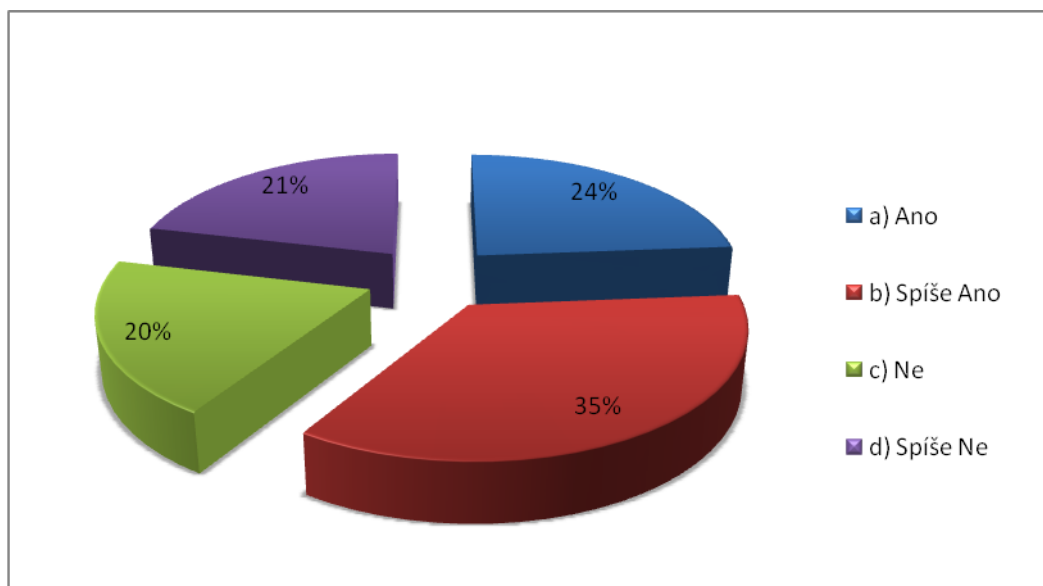
Chí-kvadrát	69,8
df	6
p	$<10^{-5}$

Odpovědi *a, d, e, g* se neliší, odpovědi *c, f* se neliší, odpověď *b* je nejméně.

8. Myslíte si, že je JSDHO dostatečně vybavena?

a) Ano	29
b) Spíše Ano	43
c) Ne	24
d) Spíše Ne	26

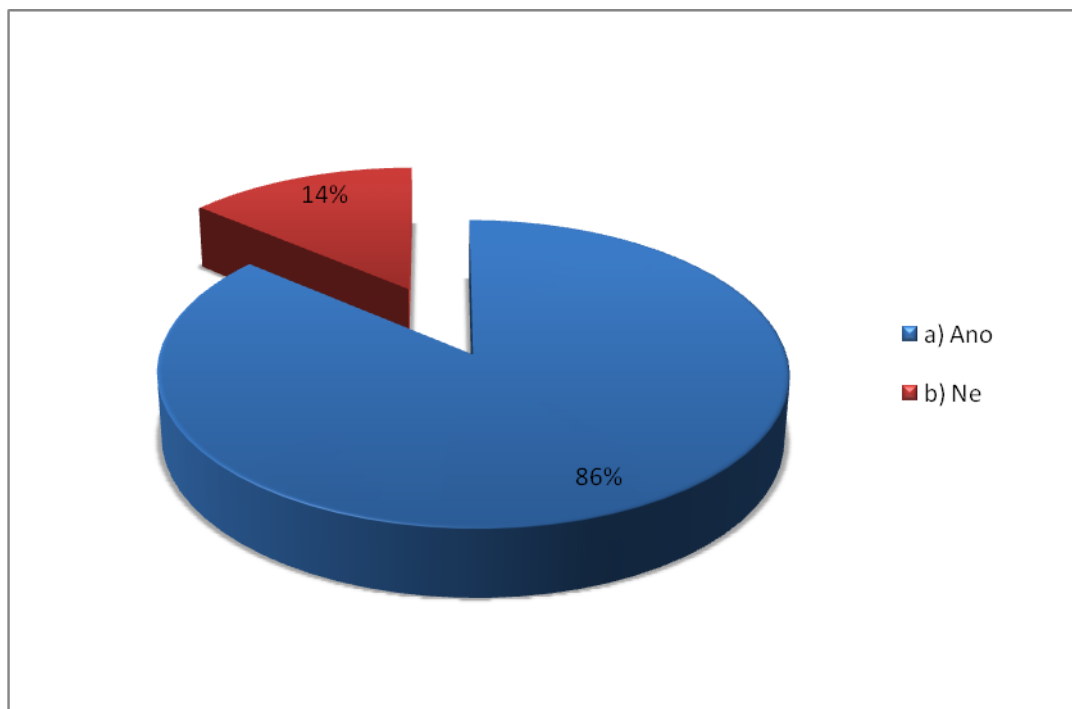
Na otázku č.8 odpovědělo „ano“ 29 dotazovaných tj. 24%, na „spíše ano“ odpovědělo 43 dotazovaných tj. 35% , na „ne“ odpovědělo 24 dotazovaných tj.20% a „spíše ne“ odpovědělo 26 dotazovaných tj.24%.

Chí-kvadrát	7,24
df	3
p	0,064

Na vybraném vzorku se rozdíly nepodařily prokázat.

9. Myslíte si, že postavení JSDHO při zajišťování připravenosti na mimořádné události nezastupitelné?

a) Ano	106
b) Ne	17

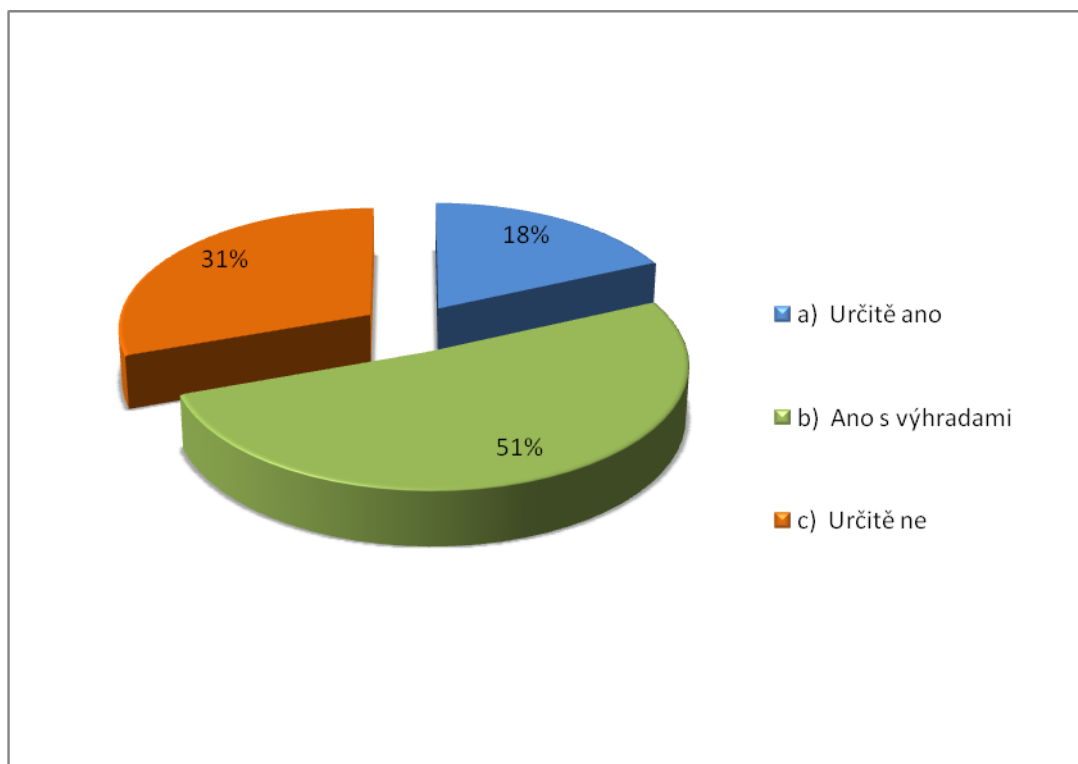

Na otázku č.9 odpovědělo kladně 106 dotazovaných tj.86% a záporně odpovědělo 17 dotazovaných tj14%

Chi-kvadrát	64,4
df	1
p	$<10^{-5}$

10. Myslíte si, že úkoly, které jsou kladeny na členy JSDHO, by zvládl každý občan ČR?

a) Určitě ano	21
b) Ano s výhradami	59
c) Určitě ne	35

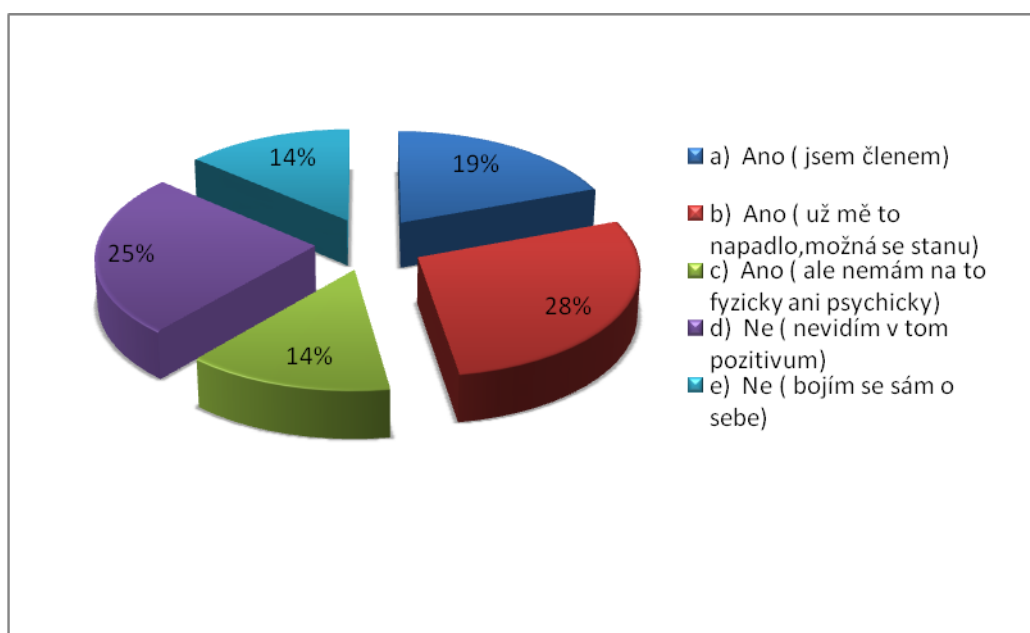

Na otázku č.10 odpovědělo „určitě ano“ 21 dotazovaných, tj.18%, „ano s výhradami“ odpovědělo 59 dotazovaných, tj.51% a „určitě ne“ odpovědělo 35 dotazovaných, tj. 31%.

Pozn. Statistický výpočet nebyl použit z důvodu nic nevypovídající hodnoty.

11. Přemýšlel jste někdy stát se členem JSDHO?

a) Ano (jsem členem)	24
b) Ano (už mě to napadlo,možná se stanu)	35
c) Ano (ale nemám na to fyzicky ani psychicky)	17
d) Ne (nevidím v tom pozitivum)	31
e) Ne (bojím se sám o sebe)	17

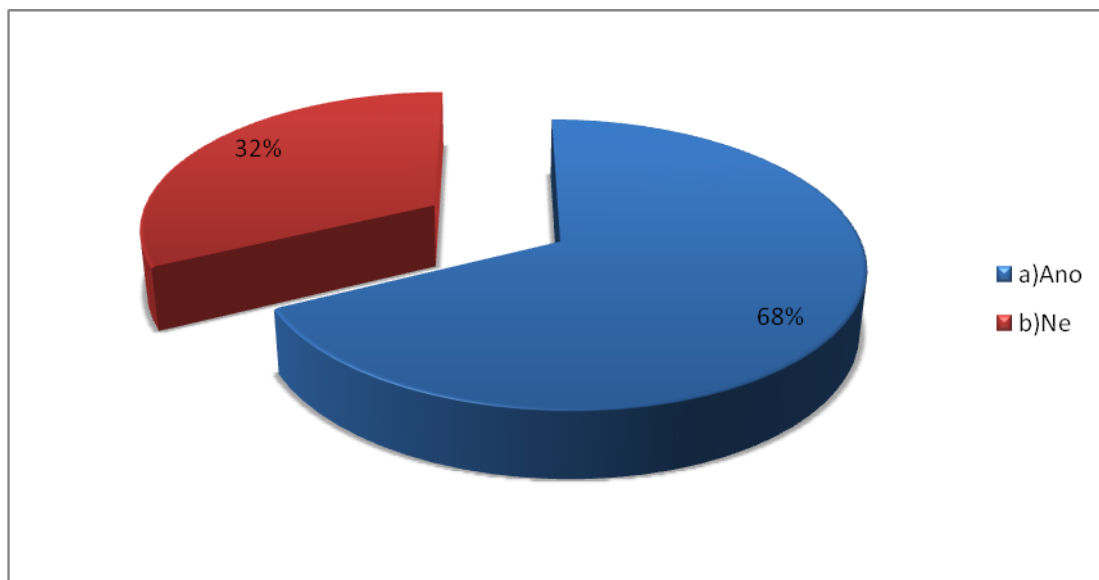

Na otázku č.11 odpovědělo a) 24 dotazovaných, tj. 19%, b) odpovědělo 35 dotazovaných tj. 28%, c) odpovědělo 17 dotazovaných, tj. 14%, d) odpovědělo 31 dotazovaných, tj. 31%, e) odpovědělo 17 dotazovaných, tj. 14%.

Pozn. Statistický výpočet nebyl použit z důvodu nic nevypovídající hodnoty.

12. Znáte úkoly, které jsou kladeny na členy JSDHO?

a)Ano	84
b)Ne	40

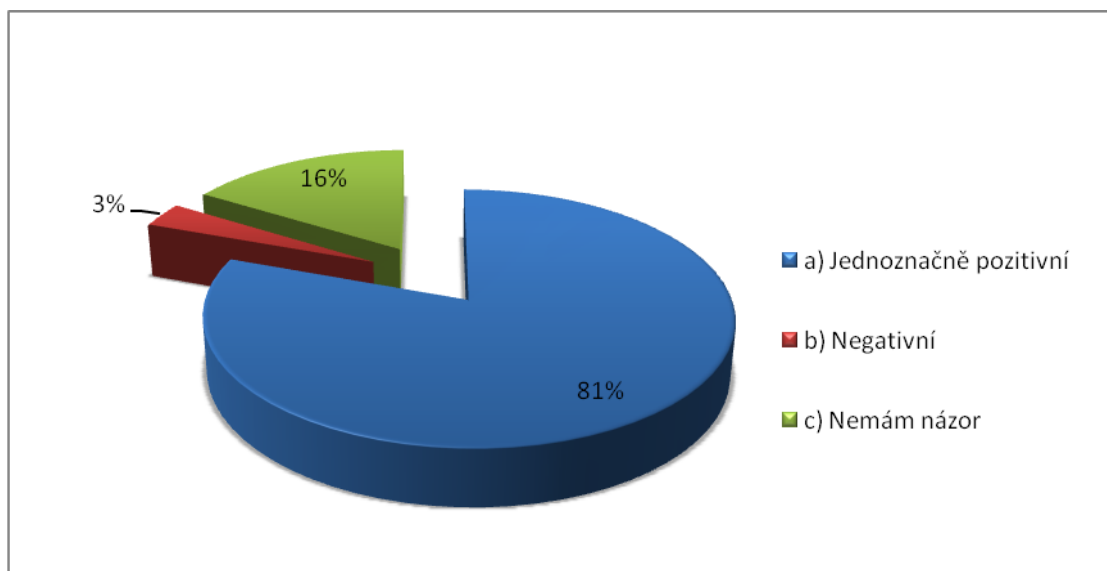

Na otázku č.12 odpovědělo kladně 84 dotazovaných, tj. 68%, záporně odpovědělo 40 dotazovaných, tj. 32%.

Pozn. Statistický výpočet nebyl použit z důvodu nic nevypovídající hodnoty.

13. Jaký je Váš názor na JSDHO?

a) Jednoznačně pozitivní	99
b) Negativní	4
c) Nemám názor	20

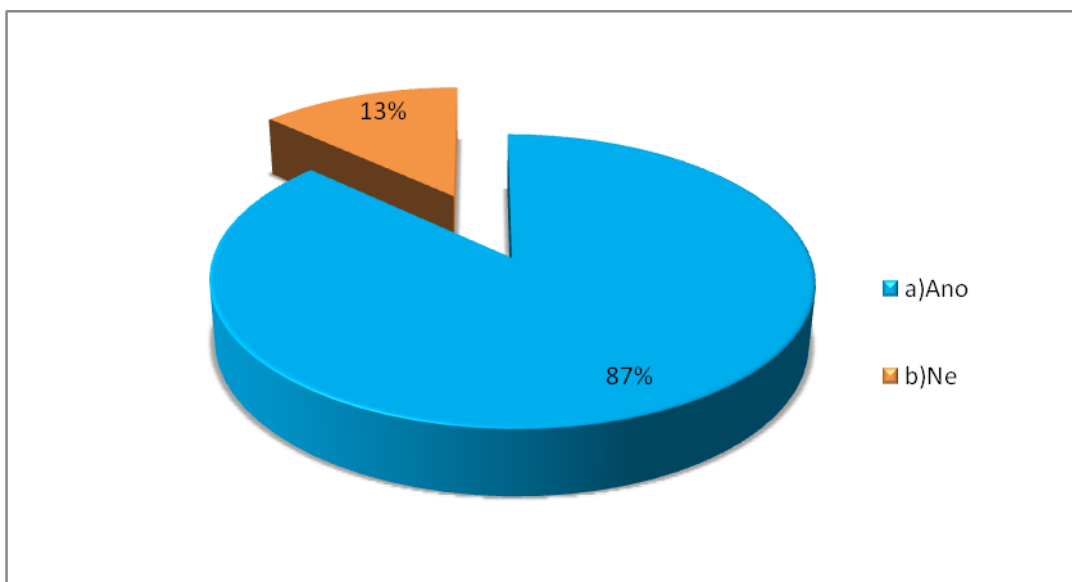

Na otázku č.13 odpovědělo „jednoznačně pozitivní“ 99 dotazovaných tj. 81%, negativní názor měly 4 dotazovaní tj.3% a bez názoru bylo 20 dotazovaných tj.16%.

Chí-kvadrát	126,1
df	2
p	$<10^{-5}$

14. Cítíte se bezpečněji, když víte, že je ve Vaší obci zřízena JSDHO?

a)Ano	106
b)Ne	16

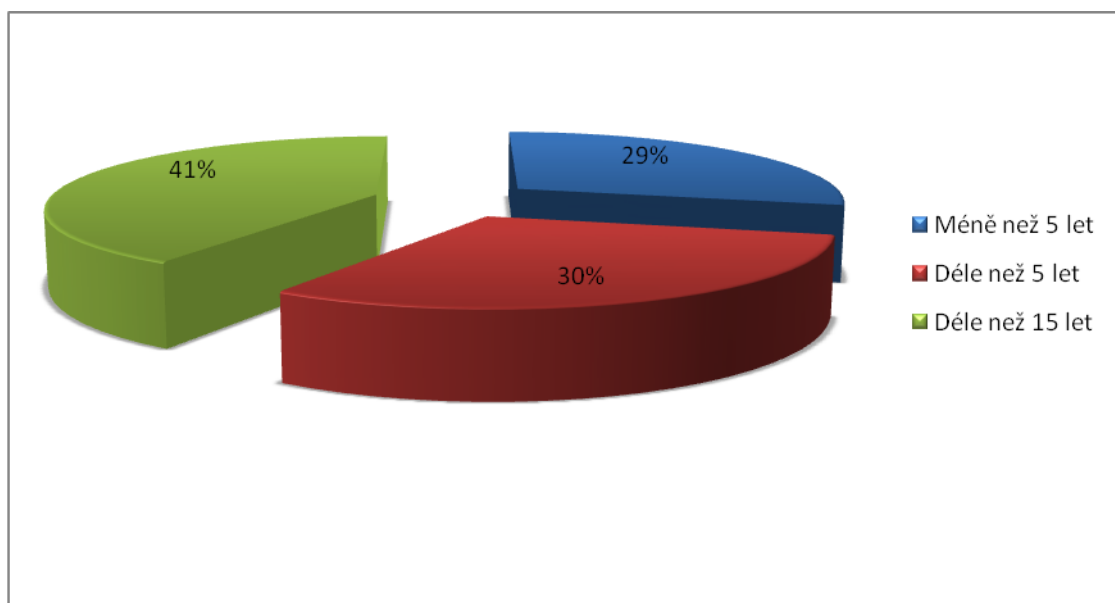
Na otázku č.14 odpovědělo „ano“ 106 dotazovaných tj. 87%, „ne“ odpovědělo 16 dotazovaných tj. 13%

Chí-kvadrát	66,4
df	1
p	$<10^{-5}$

4.2 Výsledky dotazníkového šetření JSDHO

1. U sboru dobrovolných hasičů jsem?

Méně než 5 let	21
Déle než 5 let	22
Déle než 15 let	30

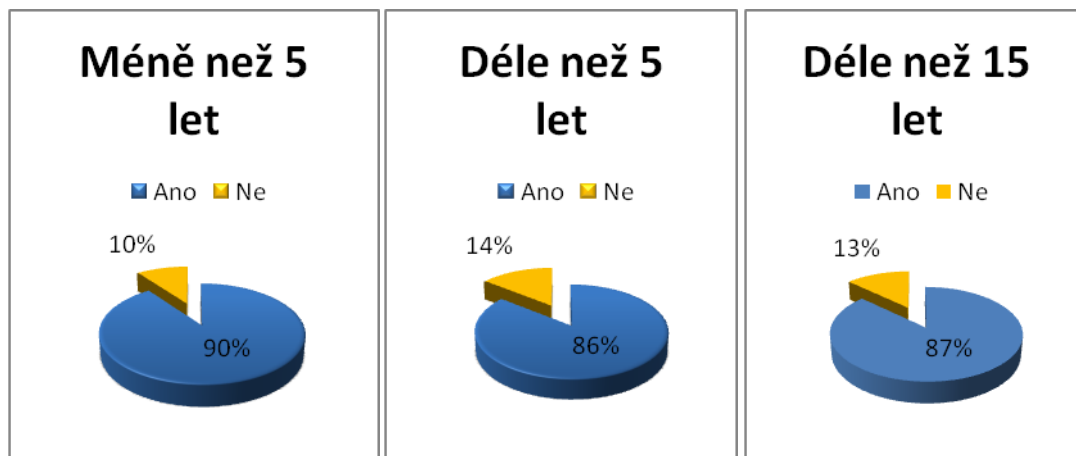
Z otázky číslo 1 vyplívá, že většina členů, kteří odpovídaly na dotazník jsou u sboru déle než 15 let, a proto mají letité zkušenosti u jednotky.

Pozn. Statistický výpočet nebyl použit z důvodu nic nevypovídající hodnoty.

3. Myslíte si, že jsou členové Vaší jednotky dostatečně proškoleni v problematice připravenosti na mimořádné události?

	Méně než 5 let	Déle než 5 let	Déle než 15 let
Ano	18	18	27
Ne	2	3	4

Na otázku č. 3 odpovědělo „Ano“ 63 dotazovaných a „Ne“ odpovědělo pouze 9 dotazovaných.

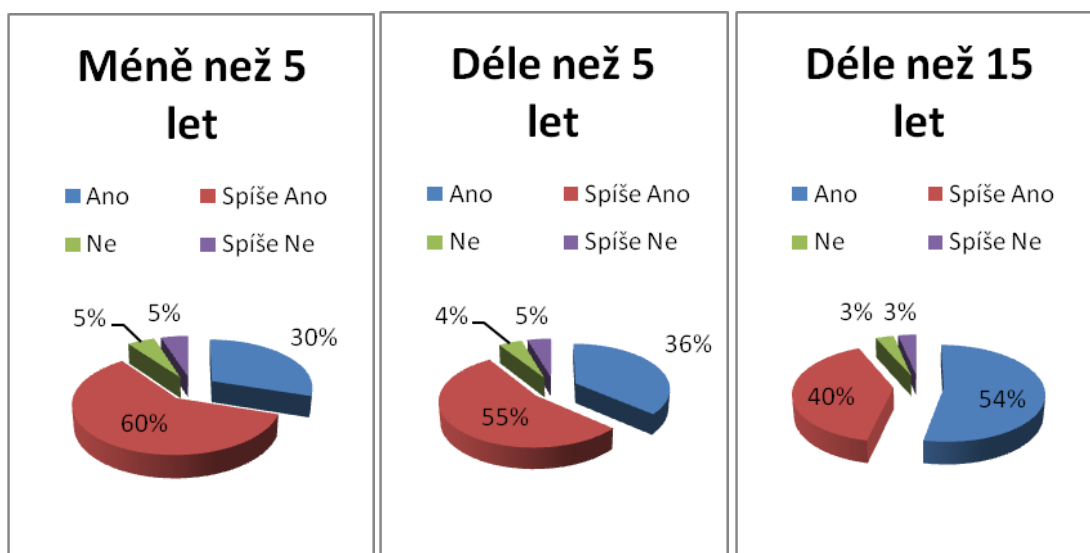
U této odpovědi byl prostor pro vyjádření vlastního názoru proč „Ne“. Nejčastější odpovědí bylo: „stále je co se učit“.

Chí-kvadrát	0,18
df	2
p	0,91

Na vybraném vzorku se rozdíly nepodařily prokázat.

4. Myslíte si, že jsou členové Vaší jednotky dostatečně fyzicky zdatní k provádění úkolů, které jsou na ně kladeny?

	Méně než 5 let	Déle než 5 let	Déle než 15 let
Ano	6	8	16
Spíše Ano	12	12	12
Ne	1	1	1
Spíše Ne	1	1	1

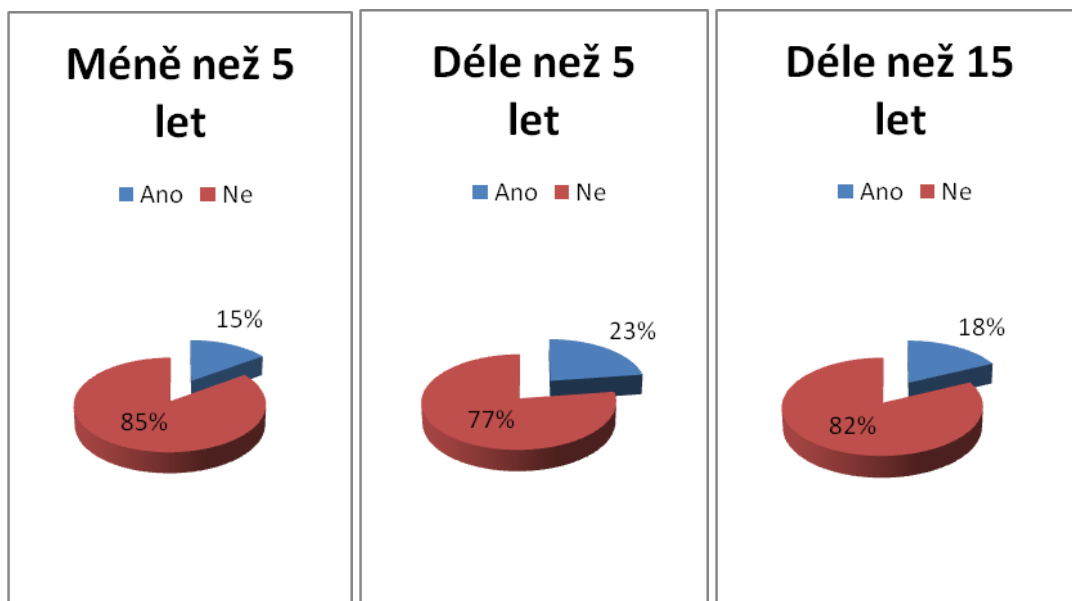
Na otázku číslo 4 odpovědělo 30 dotazovaných, že si myslí, že jsou jejich členové dostatečně zdatní k provádění úkolů, které jsou na ně kladeny. 36 odpovědělo „Spíše ano“ 3 odpověděli že „ne“ a 3 odpověděli „spíše ne“

Chí-kvadrát	3,05
df	6
p	0,8

Na vybraném vzorku se rozdíly nepodařily prokázat.

5. Myslíte si, že ve Vašem správním obvodu by se našla jiná sejně (nebo lépe) vybavená organizace?

	Méně než 5 let	Déle než 5 let	Déle než 15 let
Ano	3	5	5
Ne	17	17	23

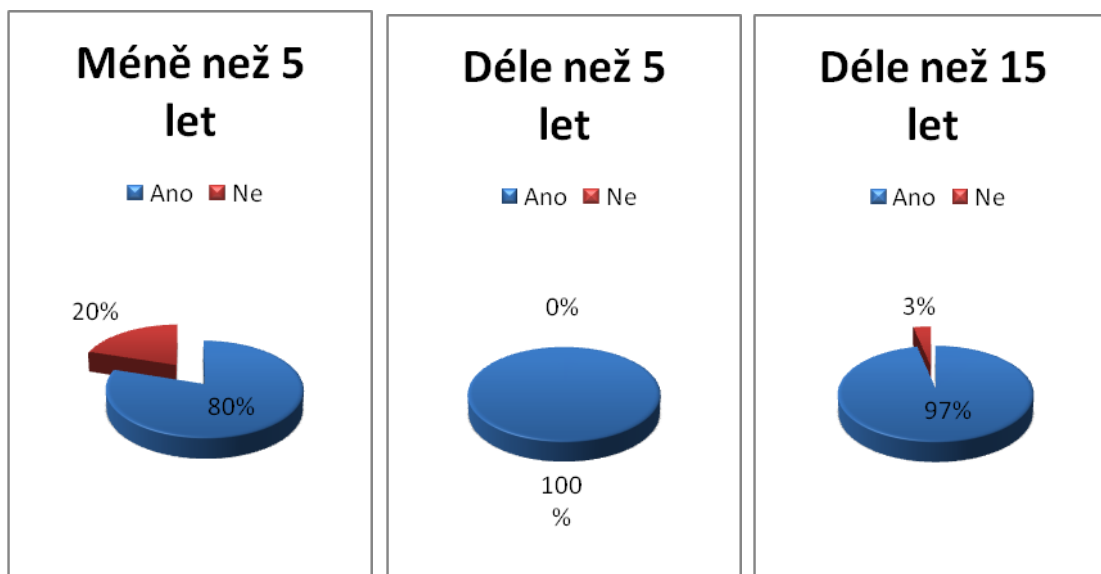
Na otázku č.5 odpovědělo „Ano“ 13 dotazovaných a „Ne“ odpovědělo 57 dotazovaných.

Chí-kvadrát	0,43
df	2
p	0,81

Na vybraném vzorku se rozdíly nepodařily prokázat.

6. Myslíte si, že je jednotka sboru dobrovolných hasičů obce (JSDHO) chápána veřejností jako pozitivní všestranná pomoc?

	Méně než 5 let	Déle než 5 let	Déle než 15 let
Ano	16	22	29
Ne	4	0	1

Na otázku č.6 odpovědělo „Ano“ 67 dotazovaných tj.92% a „Ne“ odpověděly 5 dotazovaný tj. 8%.

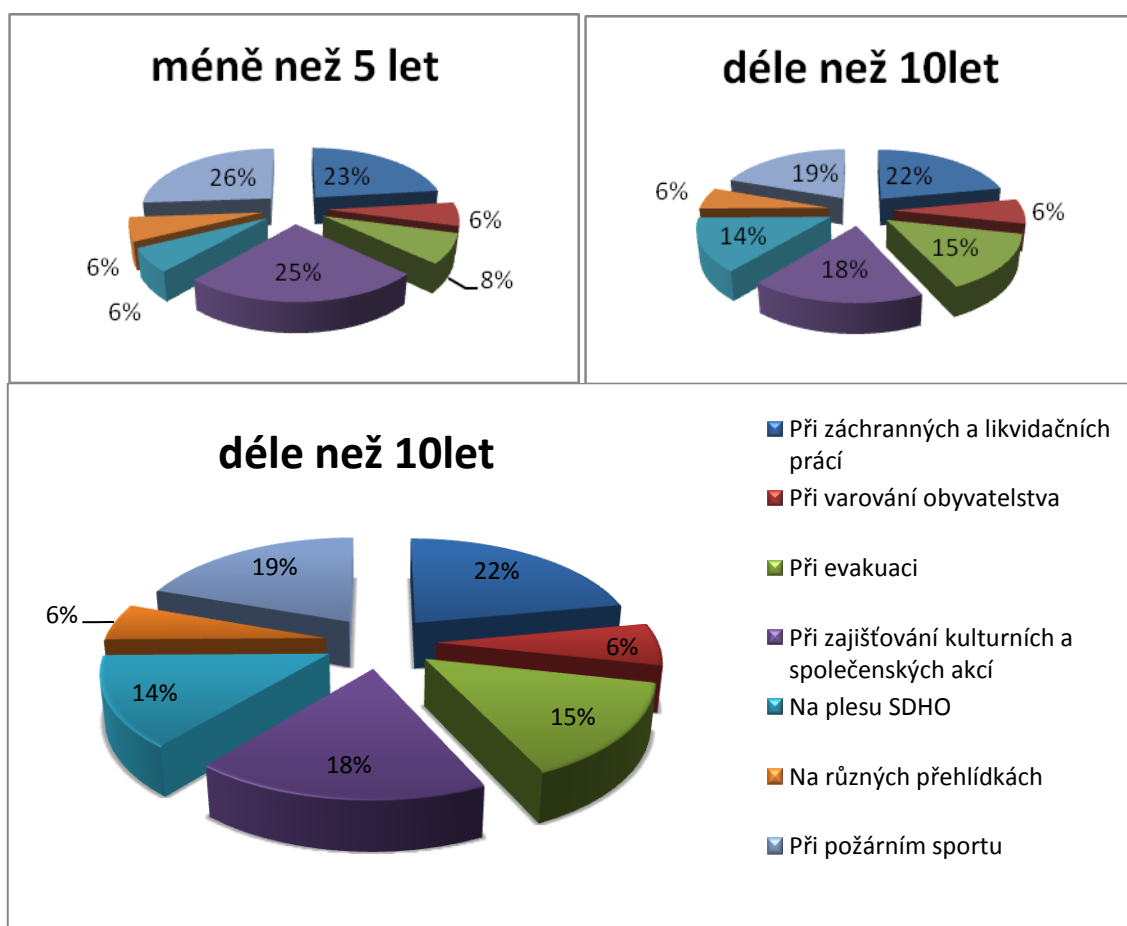
U otázky č.6., Pokud Ne , Proč?, byla nejčastější odpověď: malá informovanost veřejnosti a záměna(lidé si je pletou) se SDH.

Chí-kvadrát	7,52
df	2
p	0,02

Liší se skupina 1 od ostatních.

7. Při jakých akcích si myslíte, že se občané nejčastěji setkávají s JSDHO?

	méně než 5 let	méně než 10let	déle než 10let
Při záchranných a likvidačních pracích	15	20	27
Při varování obyvatelstva	4	5	8
Při evakuaci	5	10	18
Při zajišťování kulturních a společenských akcí	16	13	22
Na plesu SDHO	4	9	17
Na různých přehlídkách	4	3	7
Při požárním sportu	17	17	24

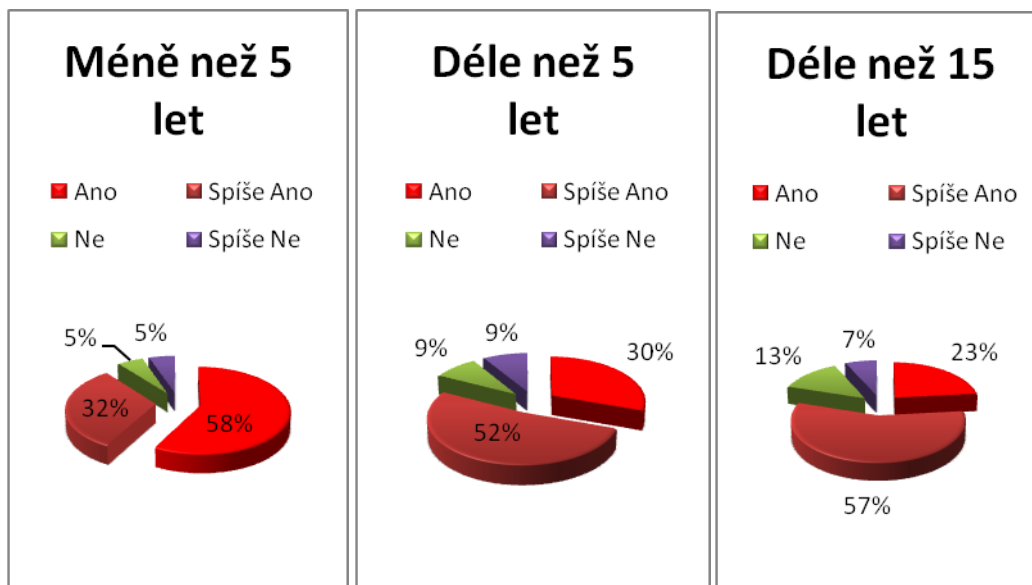

Chí-kvadrát	12
df	12
p	0,4

Na vybraném vzorku se rozdíly nepodařily prokázat

9. Myslíte si, že je Vaše jednotka dostatečně vybavena?

	Méně než 5 let	Déle než 5 let	Déle než 15 let
Ano	11	7	7
Spíše Ano	6	12	17
Ne	1	2	4
Spíše Ne	1	2	2

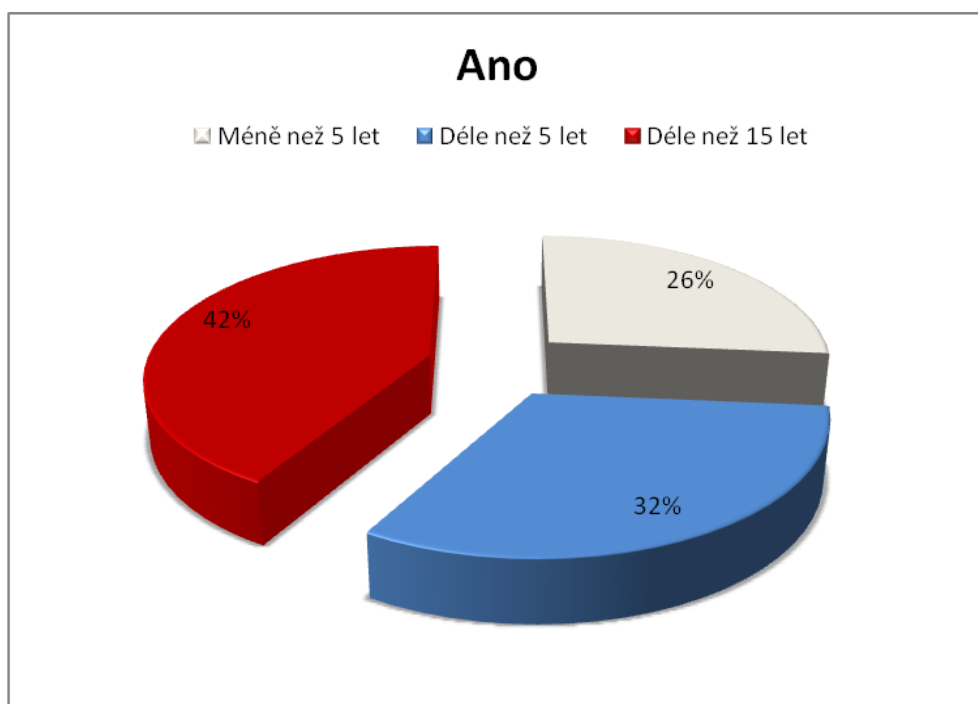

Chí-kvadrát	8
df	6
p	0,22

Skupina 1 se mírně odlišuje (ano x spíše ano, ano x ne, ale celkově se rozdíl stírá)

10. Myslíte si, že je postavení JSDHO při zajišťování připravenosti na mimořádnou událost nezastupitelné

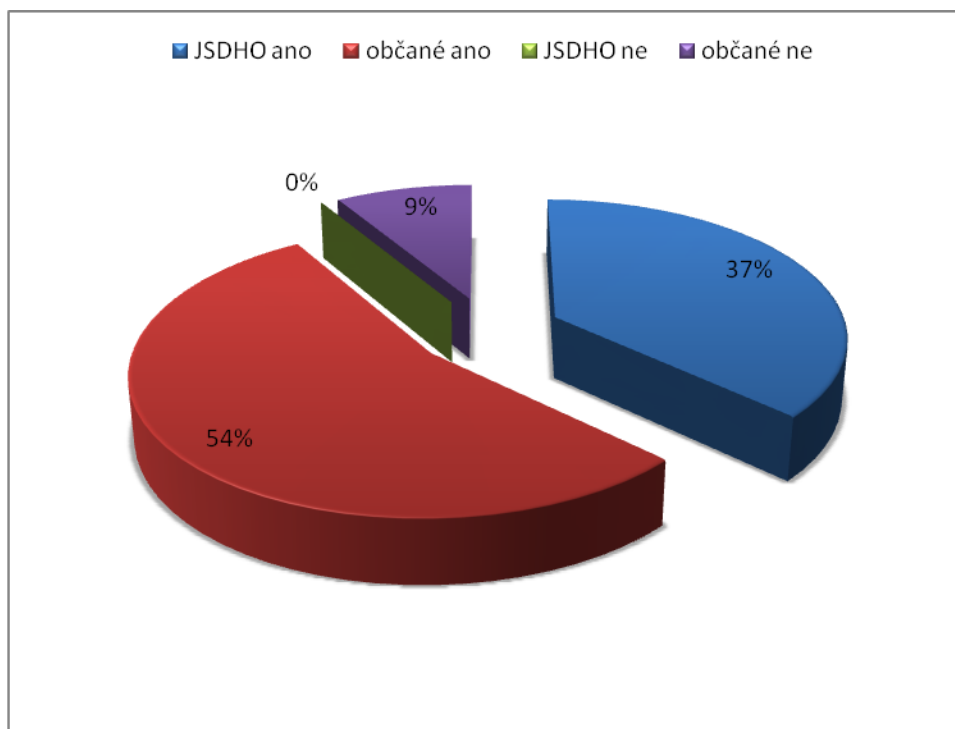
	Méně než 5 let	Déle než 5 let	Déle než 15 let
Ano	19	23	30
Ne	0	0	0

Pozn. Statistický výpočet nebyl použit z důvodu nic nevyovídající hodnoty.

Stejné otázky kladené oboum cílovým skupinám zároveň:

Myslíte si, že je postavení JSDHO při zajišťování připravenosti na mimořádnou událost nezastupitelné?

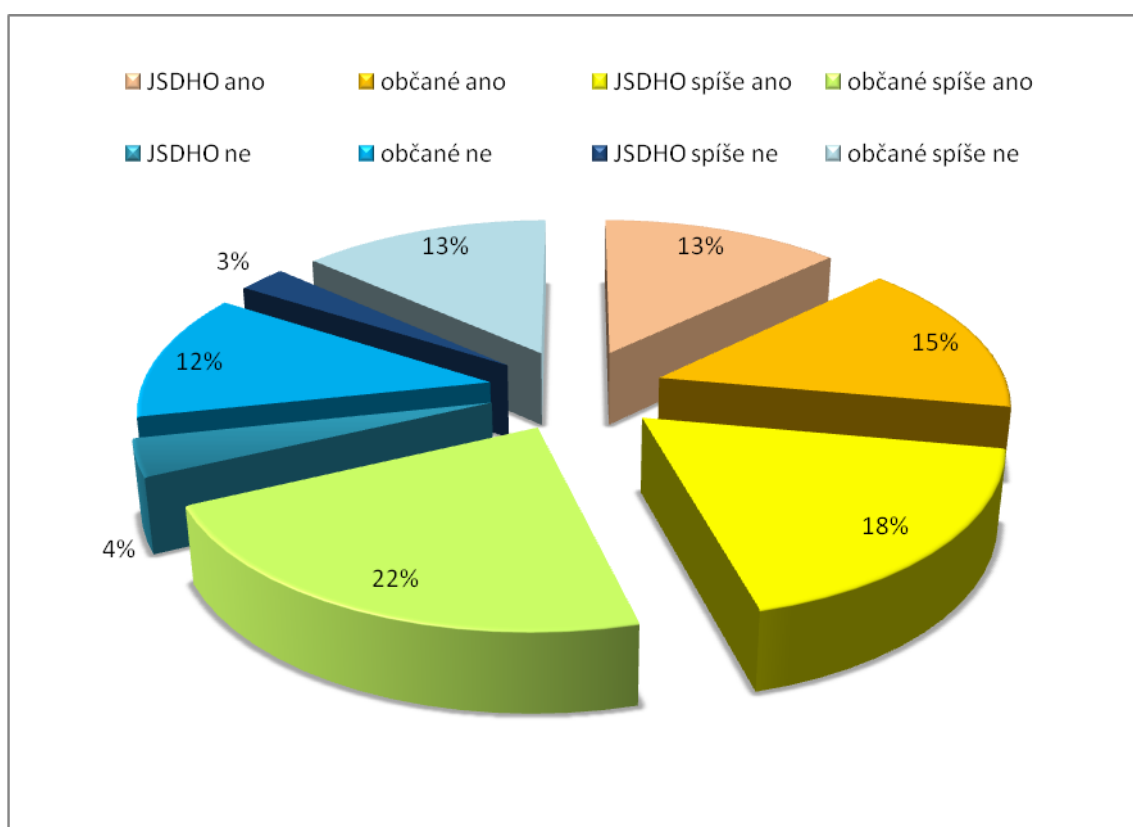

Chí-kvadrát	16,6
df	1
p	$<10^{-4}$

Myslíte si, že je JSDHO (Vaše) dostatečně vybavena?

JSDHO	ano	25
občané	ano	29
JSDHO	spíše ano	35
občané	spíše ano	43
JSDHO	ne	7
občané	ne	24
JSDHO	spíše ne	5
občané	spíše ne	26

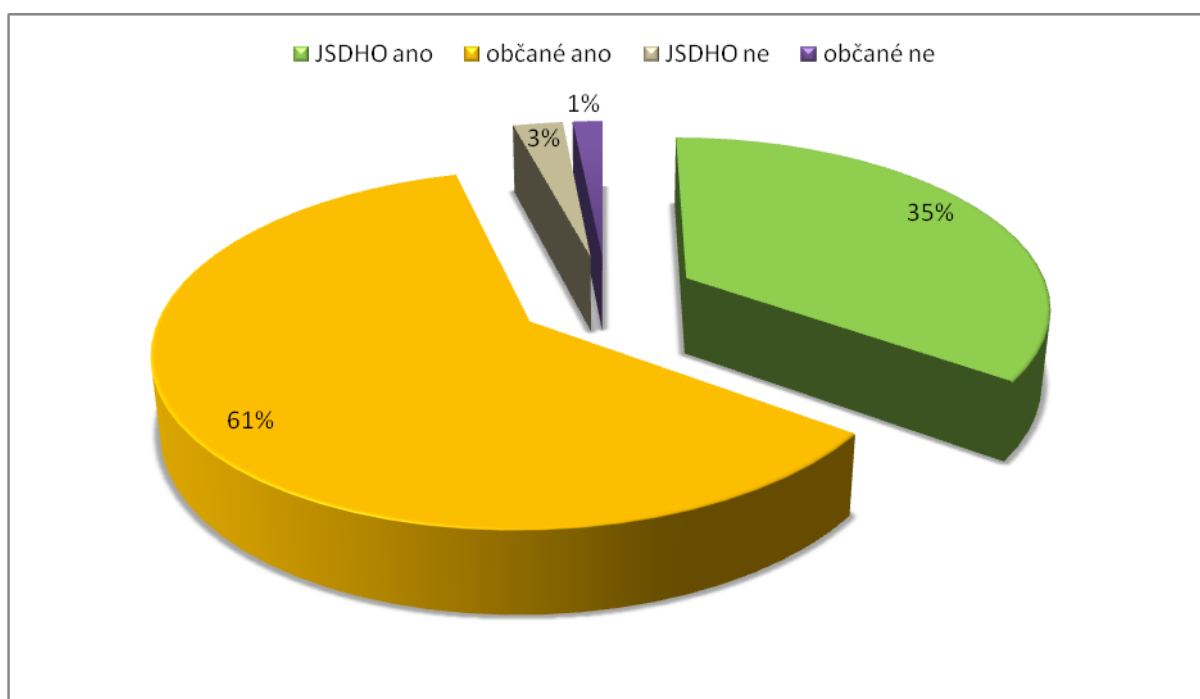

Chí-kvadrát	13,5
df	3
p	0,14

Na vybraném vzorku se rozdíly nepodařily prokázat.

Myslíte si, že je jednotka sboru dobrovolných hasičů chápána jako pozitivní všestranná pomoc?

JSDHO	ano	67
občané	ano	117
JSDHO	ne	5
občané	ne	3

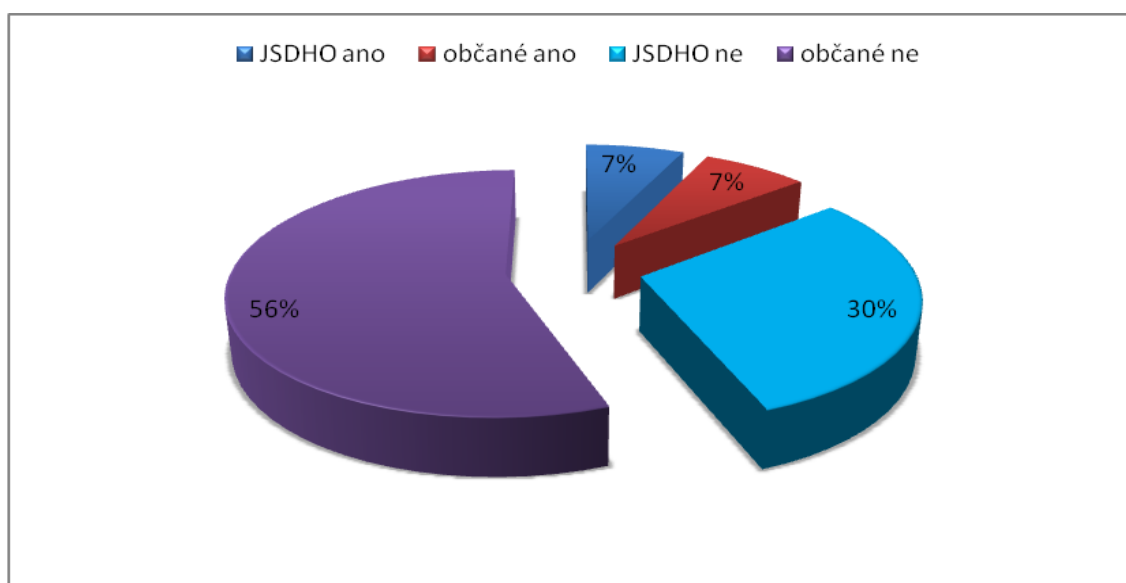

Chí-kvadrát	2,14
df	1
p	0,14

Na vybraném vzorku se rozdíly nepodařily prokázat.

Myslíte si, že ve Vašem správním obvodu by se našla jiná stejně (nebo lépe) vybavená organizace?

JSDHO	ano	13
občané	ano	14
JSDHO	ne	57
občané	ne	106

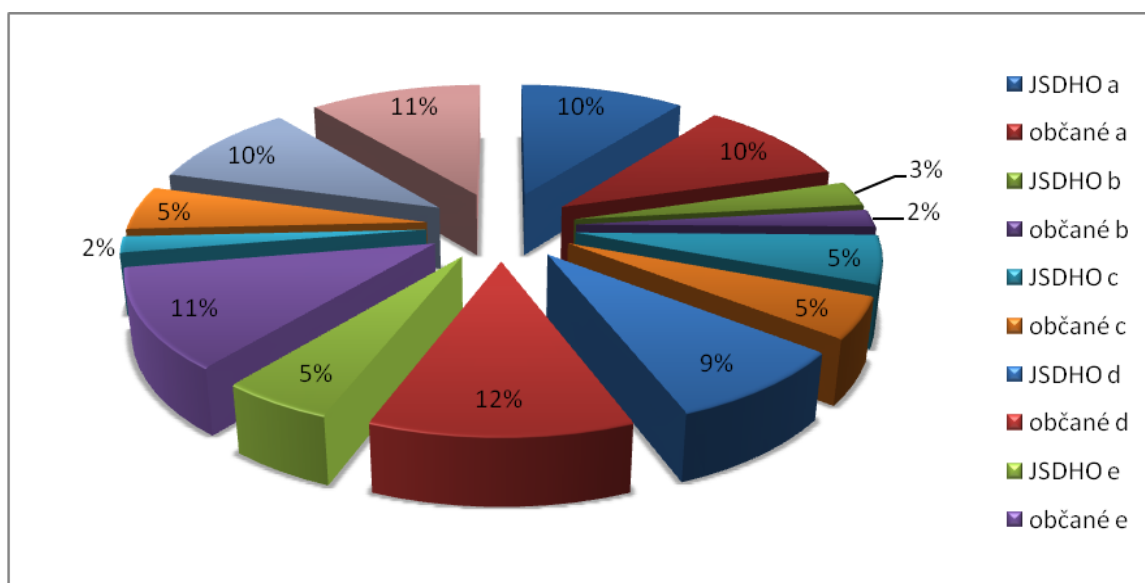
Chí-kvadrát	1,68
df	3
p	0,19

Na vybraném vzorku se rozdíly nepodařily prokázat.

Při jakých akcích si myslíte, že se občané nejčastěji setkávají s JSDHO?

JSDHO	a	62
občané	a	59
JSDHO	b	17
občané	b	12
JSDHO	c	33
občané	c	28
JSDHO	d	51
občané	d	70
JSDHO	e	30
občané	e	68
JSDHO	f	11
občané	f	30
JSDHO	g	58
občané	g	65

Pozn. a) Při záchranných a likvidačních pracích, b) Při varování obyvatelstva, c) Při evakuaci, d) Při zajišťování kulturních a společenských akcí, e) Na plesu SDHO, f) na různých přehlídkách, g) Při požárním sportu.

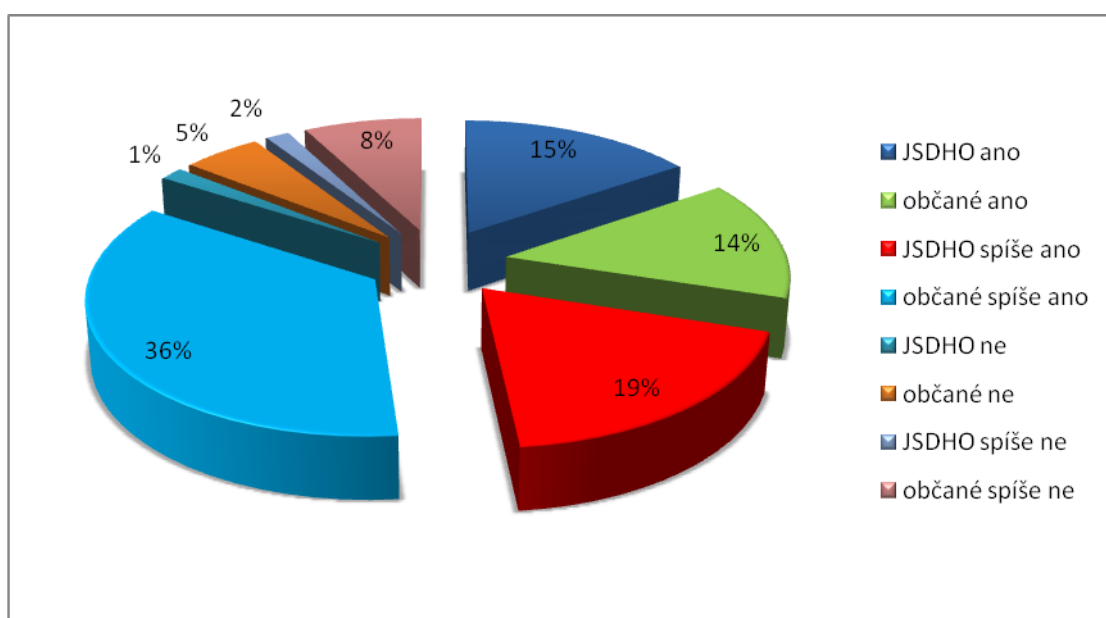

Chí-kvadrát	20,8
df	6
p	0,002

odpověď a,b,c – spíše hasiči, odpověď e,f spíše občané, odpověď g není preference

Myslíte si, že jsou členové JSDHO dostatečně fyzicky zdatní k provádění úkolů, které jsou na ně kladeny?

JSDHO	ano	30
občané	ano	28
JSDHO	spíše ano	36
občané	spíše ano	69
JSDHO	ne	3
občané	ne	10
JSDHO	spíše ne	3
občané	spíše ne	15

Chí-kvadrát	10,3
df	3
p	0,02

rozdíl jen u odpovědi spíše ano – zde méně občané, jinak stejně

5 Diskuze

Jednotka sboru dobrovolných hasičů je nezbytným prvkem jednotek požární ochrany, dokazují nám to čísla ze statistik jak v celorepublikové oblasti v tabulce č. 8, tak v krajské tabulce č. 9

Tabulka č.3 (11)

Zásahy (včetně vícenásobných) u jednotlivých druhů událostí podle druhu JPO (počet)

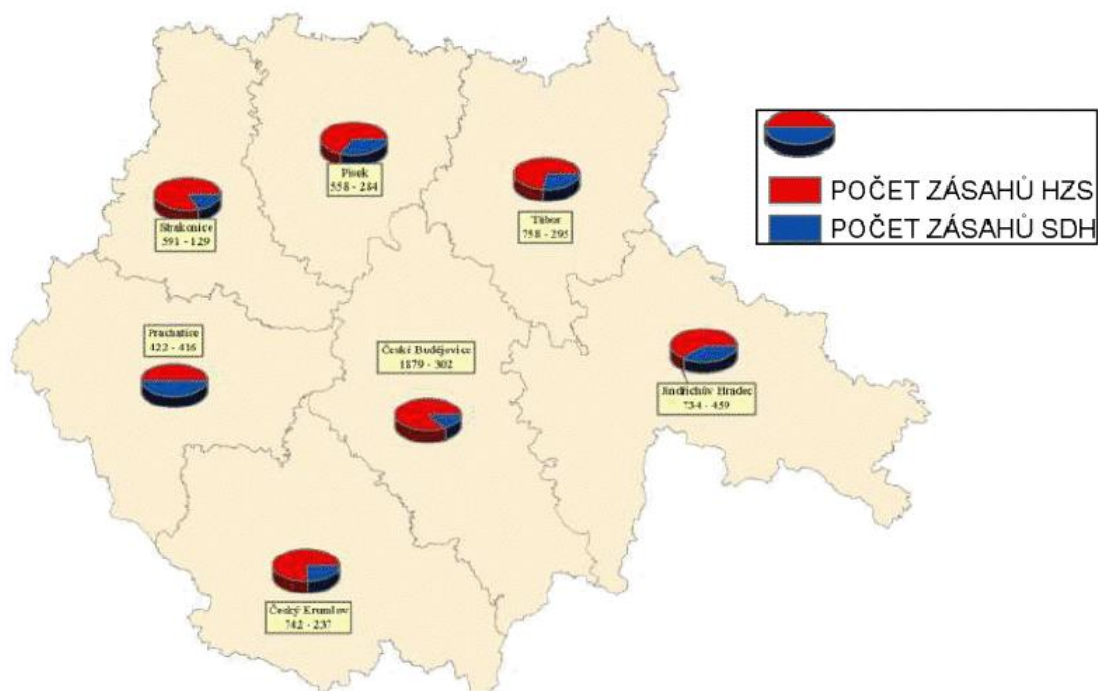
Druh události	Zásahy HZS ČR			Zásahy JSDH obcí		
	2010	2011	Index %	2010	2011	Index %
požáry	18 050	21 290	118	12 670	15 188	120
dopravní nehody	18 563	17 853	96	3 224	2 306	72
úniky nebezpečných chemických látek celkem	4 763	4 673	98	809	780	96
z toho ropné produkty	3 853	3 649	95	688	646	94
technické havárie celkem	45 598	36 744	81	31 557	15 601	49
z toho technické havárie	18	18	100	8	12	150
technické pomoci	42 762	33 817	79	30 543	14 384	47
technologické pomoci	454	301	66	344	241	70
ostatní pomoci	2 364	2 608	110	662	964	146
radiační nehody a havárie	0	3	x	0	0	0
ostatní mimořádné události	2	5	250	0	1	x
plané poplachy	5 205	5 517	106	1 438	1 672	116
Celkem	92 181	86 085	93	49 698	36 248	73

Tabulka č.4 (12)

	Požár	DN	ŽP	UNL	TH	OMU, PP	Celkem	%
Počet událostí	1093	1219	0	263	3586	468	6629	
- s vícenásobným zásahem	0	0	0	0	42	0	42	
Počet zásahů všech jednotek PO	1783	1387	0	281	3851	517	7819	100
Počet vícenásobných zásahů	0	0	0	0	135	0	135	100
- zasahujících hasičů	9538	5540	0	946	13376	2597	31997	100
Počet zásahů jednotek HZS	999	1165	0	239	2483	426	5312	67.94
- s vícenásobným zásahem	0	0	0	0	18	0	18	13.33
- zasahujících hasičů	4670	4475	0	791	8016	2046	19998	62.5
Počet zásahů jednotek SDH obcí	725	137	0	30	1160	71	2123	27.15
- s vícenásobným zásahem	0	0	0	0	115	0	115	85.19
- zasahujících hasičů	4670	705	0	109	4859	477	10820	33.82
Počet zásahů jednotek HZS podniků	54	85	0	10	207	20	376	4.81
- s vícenásobným zásahem	0	0	0	0	2	0	2	1.48
- zasahujících hasičů	190	360	0	41	498	74	1163	3.63
Počet zásahů jednotek SDH podniků	2	0	0	1	0	0	3	
- zasahujících hasičů	2	0	0	2	0	0	4	
Počet zásahů jednotek ostatních	3	0	0	1	1	0	5	
- zasahujících hasičů	6	0	0	3	3	0	12	

V grafu číslo 10 je vidět barevné znázornění počtů zásahů v Jihočeském kraji podle kategorie JPO.

Graf č.1 (12)

Tyto tabulky a graf nám ukazují, že jednotka sboru dobrovolných hasičů je nedílným prvkem ve zdolávání požáru a činnostech s tím spojenými.

V současné době nelze počítat s masovým nasazením Armády ČR k plnění úkolů ochrany obyvatelstva, lze spoléhat především na dobrovolnou pomoc.

Ohlédnutí za řešením mimořádných událostí, a to zejména při povodních, nám ukázalo potřebu mít organizované připravené skupiny osob, které by plnily specifické úkoly v oblasti civilní ochrany a ochrany obyvatelstva.

O vztazích mezi dobrovolnými a profesionálními hasiči kolují více či méně zasvěcené informace o rivalitě, přehlížení a podceňování dobrovolných hasičů. Ve skutečnosti jsou tyto vztahy podobné jako vztahy mezi jinými lidmi, kteří jsou nuceni spolupracovat. Až na výjimky probíhá tato spolupráce bez problémů a je hasičům vyšším cílem. (15)

U odpovědí členů JSDH obce je nutno přihlédnout k tomu, že většina odpovídajících je u sboru členem déle než 15 let a jejich letité zkušenosti mají nemalou váhu.

Nutno zdůraznit, že názor na jednotku sboru dobrovolných hasičů mezi občany je z 81% jednoznačně pozitivní, tento výsledek se dal očekávat. Z důvodu toho, co pro občany jednotka sboru dobrovolných hasičů dělá.

V neposlední řadě je nutno zdůraznit, že občané, kteří mají ve své obci zřízenou jednotku sboru dobrovolných hasičů, se cítí bezpečněji. Takto odpovědělo 87% dotazovaných občanů.

Výsledky z dotazníkového šetření od jednotek sboru dobrovolných hasičů nám poukazuje na několik odlišných názorů ve vztahu délky členství u sboru, ale ne vždy tomu tak je. Členové, kteří nejsou u sboru tak dlouho se někdy mohou shodnou s názory zkušených, letitých členů. Jako tomu bylo v otázce č.3 „Myslíte si, že jsou členové Vaší jednotky dostatečně proškoleni v problematice připravenosti na mimořádné události?“

Není se čemu divit, že odpovědi jsou jednoznačně kladné, protože členové jsou pravidelně školení v různém spektru specializace, nevyjímaje mimořádné události. U této otázky byl prostor pro vlastní názor pro odpověď „pokud Ne tak proč?“ Zde bylo zmíněno „málo školení“ a „stále je co se učit“. S názorem „stále je co se učit“ také souhlasím ale nadruhou stranu „Kdo je připraven není zaskočen“ a kdybych o tom mohl rozhodovat, tak počty školení a specializací bych zvýšil.

U otázky číslo 4. „Myslíte si, že jsou členové Vaší jednotky dostatečně fyzicky zdatní k provádění úkolů, které jsou na ně kladeny?“ Odpovědi byly v celku stejné, jen malé rozdíly. Nejstarší členi mají pohled na svou jednotku v odpovědi „Ano“ častější než méně roků sloužící členové.

Otázka č.6: Myslíte si, že je jednotka sboru dobrovolných hasičů obce chápána veřejností jako pozitivní všestranná pomoc? Na odpovědi Ano, která převládá u všech věkových skupin se není čemu divit, ale první věková skupina se od ostatních dvou liší, v té skupině 20% dotazovaných odpovědělo „Ne“, u této otázky také byl prostor pro odpověď „Pokud ne tak proč?“ zde jsem se dozvěděl, že prý je občané berou za opilce,

a prý jsou málo informováni o JSDHO. Zde je třeba připomenout a opravdu se to stává, častá záměna v názvosloví Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce a Sbor dobrovolných hasičů, (zastřešuje Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska). Sám osobně znám členy místní jednotky sboru dobrovolných hasičů a vím, že kdyby o nich někdo říkal že jsou to opilci, tak lže. Většina jsou atletické typy a sportovci tělem i duchem a pro sbor by udělali cokoli. Tyto členy v místních hospodách opravdu nepotkávám, oproti místním vesnickým členům sborů dobrovolných hasičů, ale to je jen můj názor. Bohužel veřejnost vidí na zádech nápis Hasiči a všichni jsou jedna skupina.

Otázka č.7 „Při jakých akcích si myslíte, že se občané nejčastěji setkávají s JSDHO“. Ta to otázka byla položena jak občanům tak členům, aby byl vidět rozdíl nebo shoda v jednotlivých odpovědích. V tomto případě měl být zjištěn názor občanů na jednotku sboru dobrovolných hasičů a názor jednotky sboru dobrovolných hasičů jak si myslí, že jsou viděny v očích veřejnosti.

Na vybraném vzorku členů jednotky sboru dobrovolných hasičů se rozdíly v odpovědích nepodařily prokázat. Na těchto odpovědích se shodly všechny tři skupiny dotazovaných členů. Nejčastějšími odpověďmi členů jednotek sboru dobrovolných hasičů, jak si myslí, že se nejčastěji veřejnost s nimi setkává byly:

- záchranné a likvidační práce,
- při požárním sportu a
- zajišťování kulturních a společenských akcí.

Odpovědi veřejnosti byly podobné, ale v jiném pořadí, dle četnosti sestupně: při zajišťování kulturních a společenských akcí, na plesu, při požárním sportu, při záchranných a likvidačních pracích. Zde je vidět, že veřejnost se setkává s JSDHO častěji při akcích kulturně společenských.

Jedna z navazujících otázek zněla: „Čím si myslíte, že je Vaše jednotka sboru dobrovolných hasičů prospěšná“? Uveďte pár příkladů. Zde byl prostor pro vlastní názor, každý občan nebo člen JSDHO měl možnost se konkrétně vyjádřit, jak to vidí on sám. Nejčastějšími odpověďmi mezi občany byly sestupně: pomáhají profesionálním, pomoc při povodni a pomáhají při nehodách. Odpovědi členů JSDHO byly odlišné, jak s odpověďmi veřejnosti, tak mezi sebou. Na čem se shodly všichni členové JSDHO

bylo: zajištění požární ochrany a hašení požáru, tato odpověď byla opravdu nejčastější, avšak u veřejnosti skoro vůbec nezazněla. Další nejčastější odpověď mezi služebně nejmladšími byla: pomáhají profesionálům. Tato odpověď je shodná s nejčastější odpovědí u veřejnosti. Zde je možno se domnívat, že mladí členové také byly ještě nedávno v řadách veřejnosti a jejich vnímání se může v řadě případů shodovat. Konkrétně tato odpověď vůbec nezazněla u nejdéle sloužících členů, kteří jsou u sboru déle než 15 let. Ti naopak volily odpovědi typu: pomoc při povodních, všeobecná pomoc, technická pomoc, záchrana životů. Prostřední věková skupina dotazovaných volila odpověď: Možnost nasazení většího počtu hasičů oproti HZS, znalost místní lokality.

Na otázku: Myslíte si, že je jednotka sboru dobrovolných hasičů dostatečně vybavena? Odpověděly obě dvě dotazované skupiny celkově nejčastěji Ano a spíše Ano. Avšak u členů JSDHO se lišily odpovědi Ano, zde s rostoucí délkou praxe klesaly procenta. Služebně nemladší volily odpověď Ano nejčastěji z 58%, prostřední 30% a s nejdelší praxí u sboru z 23%. Oproti tomu odpověď „Spíše Ano“ volily služebně nejmladší skupina nejméně častěji a to 32%, prostřední skupina 52% a nejstarší skupina 57%. Za zmínku stojí také odpověď „Ne“ tu volilo ze služebně nejmladších 5%, ze služebně starších 9% a služebně nejstarších 13%. Zde je vidět, že celkově je jednotka sboru dobrovolných hasičů obce dostatečně vybavena. Vypadá to, že pohled mladých na danou odpověď je spíše v růžových brýlích, oproti služebně starším, ti poukazují na to, že je to dobré, jsou i nějaké nedostatky a mohly by být lépe vybaveni.

Na otázku: Myslíte si, že je postavení jednotky sboru dobrovolných hasičů obce při zajišťování připravenosti obce nezastupitelné? Odpovědi jednoznačně potvrdily, že Ano. Zde se u odpovědí z řad jednotek sboru dobrovolných hasičů nenašla ani jedna záporná odpověď, všichni volily Ano.

Je možno domnívat se, že výsledky práce jsou do jisté míry ovlivněny tím, že mnou vybraný vzorek není úplně dle kritérií náhodnosti a nemusí být dostatečně velký pro pokrytí širě tohoto problému, Ale i přes to si myslím, že výsledky mají určitou vypovídací hodnotu.

6 Závěr

Podrobným seznámením se s činností jednotek sboru dobrovolných hasičů obce a jejich úkoly při řešení mimořádných událostí mohu říci, že jsou plnohodnotně připraveny ke zvládnutí těch nejsložitějších opatření, která jsou na ně kladena.

Systematická práce s jednotkami sboru dobrovolných hasičů obce vyplývá nejenom ze zákonné povinnosti, ale je zde také snaha seznámit a naučit pracovat jednotky s materiálními prostředky, které jsou uloženy ve skladech humanitární pomoci Hasičského záchranného sboru ČR. Cílem je také metodicky připravovat členy jednotek nejen na hašení požárů, ale i na další činnosti, se kterými se při likvidaci mimořádných událostí mohou setkat.

Díky odborné přípravě jednotek sboru dobrovolných hasičů obce získá starosta kvalifikované pomocníky pro řešení mimořádných situací. Hasičský záchranný sbor tak získá další organizaci, na kterou se může při plnění úkolů ochrany obyvatelstva plně spolehnout a občané mohou klidněji usínat, protože ví že je tu někdo kdo jim při mimořádné události pomůže.

Jednotky sboru dobrovolných hasičů obce jsou nezbytným prvkem bezpečnostního systému České republiky k zajištění obce při řešení mimořádné události a krizové situace.

Cíl této práce byl zjistit názor občanů a příslušníků jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí na jednotku sboru dobrovolných hasičů obcí v případě řešení mimořádné události. Zde mohu konstatovat jen, že v očích veřejnosti jsou viděni příslušníci jednotek sboru dobrovolných hasičů obce jako pozitivní všestranná pomoc, jsou dobře vybaveni na úkoly které se od nich žádá, její členové jsou dostatečně fyzicky zdatní, jejich úloha a postavení při zajišťování připravenosti na mimořádné události je nezastupitelné a celkový názor občanů na jednotku sboru dobrovolných hasičů je jednoznačně pozitivní. Občané také tvrdí, že se cítí bezpečněji, když ve své obci mají

zřízen sbor dobrovolných hasičů obce, protože jinou nebo podobně vybavenou organizaci by ve svém obvodu nenašly.

Hypotéza „Úloha a postavení jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí při zajišťování úkolů v případě řešení mimořádné události správního obvodu obce s rozšířenou působností je nezastupitelná „ se potvrdila, dokazují nám to jak sami občané, tak sami členové jednotky sboru dobrovolných hasičů.

Názor příslušníků na jednotku sboru dobrovolných hasičů obce se moc neliší od běžné veřejnosti. Samotní členové poukazují na svoji profesionalitu, odbornost, ochotu a nezastupitelné místo ve společnosti. Myslí, že jsou dostatečně proškoleni v problematice připravenosti na mimořádné události, že jsou veřejností chápáni jako pozitivní všestranná pomoc, že jsou dostatečně vybaveni a že jejich postavení při zajišťování připravenosti na mimořádné události je nezastupitelné. A opravdu mají pravdu.

7 Seznam použité literatury

1. Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí , Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR Č.j. MV-52763-6/PO-2008
2. http://www.sdhvinarice.unas.cz/svaty_florian.htm 8.11.2011
3. §67 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně
4. §68 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně
5. §69 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně
6. §69a zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně
7. <http://www.tnv.cz/cz/tyn-nad-vltavou/spolky-a-sdruzeni/sdruzeni-dobrovolnych-hasicu/> 10.3.2012
8. <http://www.hzscr.cz/clanek/doporuceni-postup-ke-zrizeni-jsdho.aspx> 10.3.2012
9. <http://www.hzscr.cz/clanek/metodika-zrizovani-jsdho.aspx> 10.3.2012
10. <http://www.hasici-nelahozeves.cz/index.php/jednotka-sdh/vyznam> 10.3.2012
11. Statistická ročenka 2011 České republiky Ministerstvo vnitra-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČESKÉ REPUBLIKY
12. Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje ,statistická ročenka Jihočeského Kraje 2011
13. <http://www.tnv.cz/cz/tyn-nad-vltavou/o-meste-tyn-nad-vltavou/> 20.3.2012
14. <http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-zachranne-prace.aspx>
15. <http://www.mokrovousy.cz/hasici/index.php?nid=6684&lid=cs&oid=1069328>
2.4.2012
16. (Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

8 Klíčová slova

- jednotka sboru dobrovolných hasičů
- mimořádná událost
- záchranné práce
- likvidační práce

